

LEEWARDEN BOUWT MET VERKEERDE MOTIEVEN

MAART 2021

NEEM MEE ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN

liwwaddos

Albert Adema: De pijn kan nog komen

AMBTENAREN BEPALEN LOT RAADSLID LIJST058

Caroline de Groot
HET GELIJK VAN DE
PARTIJ VOOR DE DIEREN
PAG 2

Winstmakende Harmonie
KAN VERDER ALS
PERPETUUM MOBILE
PAG 6

Johan Talsma
OP DE SCHERJONTSJES
NAAR DEN HAAG
PAG 20

Ruud Koornstra
WIJ WILLEN WAKKER
SCHUDDEN
PAG 28

Eddy en Henny
ZONNEPANELEN IS UT
NIEUWE ASBEST
PAG 31

GEHEIMHOUDING EN MISLEIDENDE VOORLICHTING

PARTIJ VOOR DE DIEREN

Advertorial
Foto: Simon van der Woude

‘Over de Partij voor de Dieren wordt tegenwoordig niet meer lacherig gedaan. We houden vast aan onze idealen en zien dat bij andere partijen eindelijk het kwartje gaat vallen. Onze Tweede Kamerleden Marianne Thieme en Esther Ouwehand hebben vanaf hun intrede in 2006 aandacht gevraagd voor de belangen van dieren en natuur. We zijn een aanjaagpartij en met succes.’

Er wordt niet meer lacherig gedaan over ‘de meisjes van de dierenpartij’

Caroline de Groot, voormalig officier van justitie en sinds drie jaar raadslid voor de Partij voor de Dieren in Leeuwarden, is bijna vanaf het eerste uur lid van de partij die in 2002 werd opgericht. In haar studententijd in Leiden raakte zij, dankzij organisaties als Lekkier Dier (later Wakker Dier) en Bont voor Dieren, betrokken bij de dierenwelzijnsbeweging. ‘Wat een verademing dat er ineens een politieke partij werd opgericht met als belangrijkste drijfveer: vóór de dieren!’

Na de verkiezingen in 2006 vormden Marianne Thieme en Esther Ouwehand de juniorfractie in het parlement. Zelf blikken ze in interviews ook nog wel eens terug op die begintijd, hoe lacherig er toen nog gedaan werd over ‘de meisjes van de dierenpartij’.

De Groot voelde zich binnen het Openbaar Ministerie (OM) regelmatig een buitenbeentje door haar sympathie voor de standpunten van haar partij. Ze veroorzaakte zelfs een kleine rel bij haar werkgever. ‘In 2013 werden we voor de zoveelste keer uitgenodigd voor

een barbecue. Ik was het zat en besloot per mail (parketbreed) uit te leggen waarom ik niet aanwezig zou zijn. Bij barbecues staat vlees centraal, vaak ‘fout’ vlees van bijvoorbeeld plofkippen. Om mijn standpunt te illustreren voegde ik een foto uit de Leeuwarder Courant bij van een kippenveegmachine. Zo’n machine ‘veegt’ de kippen die naar het slachthuis moeten worden afgevoerd bij elkaar, waarna ze in kratten worden gepropt.’ De rapen binnen de burelen van het Openbaar Ministerie waren gaar. ‘De toenmalige hoofdofficier

was laaiend. Ik werd direct op het matje geroepen, maar het liep met een sisser af. Afgelopen kerst mochten de OM-ers van parket Noord Nederland hun recept insturen voor een kookboekje en hierin staat onder andere een veganistisch recept van de huidige hoofdofficier. Zo zie je maar weer dat ook bij het OM een andere wind is gaan waaien.’

Bijna elk interview met Esther Ouwehand in deze coronatijd begint met de constatering dat haar partij gelijk heeft gehad, zegt De Groot. Waar andere partijen

vooral bezig zijn met het onder controle krijgen van het virus, wijst de Partij voor de Dieren sinds jaren op het belang om het ontstaan van dit soort virussen te voorkomen. ‘Marianne Thieme schreef in 2004 al in de Eeuw van het dier dat het volgens deskundigen slechts een kwestie van tijd is dat het vogelpestvirus zich muteert tot een voor mensen dodelijke variant. Door de hoge veedichtheid in ons kleine landje hebben we hier als het ware een tijdbom voor zoönosen (dierziektes die van dieren op mensen overspringen).’

In de gemeenteraad van Leeuwarden krijgt De Groot een scala van plannen op haar bordje die beoordeeld moeten worden, soms ook grote dossiers als de energietransitie, de hervormingen van het Sociaal Domein en de invoering van de nieuwe Omgevingswet. Als eenmansfractie is het af en toe best worstelen om hierin een weg te vinden. De oplossing? ‘Focussen op hoofdlijnen. En ook steeds de pijlers van onze partij in het achterhoofd houden: mededogen, duurzaamheid, persoonlijke vrijheid en persoonlijke verantwoordelijkheid.’

De Groot bestrijdt dat haar partij tegen de boeren is. ‘Dat is onterecht! Juist het landbouwbeleid van de afgelopen jaren (onder CDA en VVD) heeft ertoe geleid dat de helft van de boeren verdwenen is. Alleen de grote jongens bleven over, die gedwongen werden tot grootschaligheid en intensivering om het hoofd boven water te houden. Wij pleiten niet voor minder boeren, maar voor een verkleining van de veestapel met 75%: minder dieren op een kluitje is beter voor dierenwelzijn en vermindert de

Er valt nog een wereld te winnen

kans op zoönosen, terwijl ook de stikstof- en CO2-problemen worden aangepakt. De Partij voor de Dieren wil de agrarische sector juist perspectief voor de langere termijn bieden. We willen boeren helpen om een goede boterham te verdienen door middel van de overschakeling naar kleinschaliger productie, met respect voor dier en milieu.’

In haar dorp Warten heeft zij vriendschappelijk contact met een melkveehouder. ‘Die anti-boer beeldvorming raakt mij daarom misschien extra. Fel op de vleessector ben ik wel bij de walgelijke omstandigheden waarin varkens massaal gehouden worden, stalbranden, transportongelukken, misstanden in slachthuizen. Wat dat betreft valt er nog een wereld te winnen.’

Advertorial

Hoe jij en ik leven, dat is het probleem

‘Eigenlijk bedenkt je als partij maar heel weinig zelf. Als Partij voor de Dieren kijken wij vooral naar wat er al bedacht is. Dan noem ik als voorbeelden Silent Spring, een boek over de milieuproblematiek geschreven door de Amerikaanse bioloog Rachel Carson uit 1962 en het rapport van de Club van Rome uit 1970.’ De gezaghebbende werken die Lammert van Raan, Tweede Kamerlid voor de Partij voor de Dieren, hier aanhaalt houden de mensen een spiegel voor. ‘Je ziet dat veel andere partijen delen van ons programma overnemen. Dat vinden wij prima. Het gaat ons vooral om invloed uit te oefenen, minder om macht.’

De Amsterdammer Van Raan komt uit een in Friesland bekende waterrijfamilie. Hij groeide op in Harlingen. Zijn vader en oom hadden waterrijen in de tijd dat iedere stad van enige omvang zo’n instelling had, die vooral actief was voor ondernemingen. Oudere Leeuwarders kennen nog altijd waterrij Rapenburg, die gevestigd was in het zuiden van de stad bij het Van Harinxmakanaal. Later verhuisde het bedrijf naar Harlingen, waar het verder ging onder de naam van de eigenaren; na een fusie werd het Hokatex.

‘Ik was lange tijd VVD-stemmer. Begin jaren negentig begon ik met zweven totdat ik me aansloot bij de Partij voor de Dieren. Mijn keuze voor een partij hing af van het soort verkiezingen. Als het ging om gemeenteraadsverkiezingen dan stemde ik vaak GroenLinks. Ik keek naar de mensen die in de raad zaten. Landelijk ging ik meer richting VVD. Dan liet ik als bedrijfskundige de economie prevaleren. Europees maakte ik de keuze voor de PvdA omdat ik solidariteit in Europees verband belangrijk vind.’ Het bedrijfsleven ligt hem, komende uit een ondernemersfamilie, na aan het hart. ‘Ik heb veel bewondering voor pioniers. Er wordt te weinig bij stilgestaan dat je als ondernemer heel veel

geluk moet hebben. Je kunt nog zo je best doen en je plannen op orde hebben, zonder geluk lukt het niet. Het gaat dan om net dat goede product dat je in handen hebt of die juiste persoon die je tegenkomt. De factor geluk bij ondernemen wordt zwaar onderschat.’

Zijn omzwervingen als zwevende kiezer zijn nu achter de rug. ‘Het is mooi thuiskomen na een tocht door de wildernis.’ Ook Lammerts moeder, die binnen de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen emancipatoire zaken op de agenda plaatste, gold als inspiratiebron. Binnen de Partij voor de Dieren staan de begrippen vrijheid, duurzaamheid, verantwoordelijkheid en compassie centraal. ‘De ecologische schuldenberg is het grootste probleem, groter dan de financiële schuldenberg. Hoe jij en ik leven, dat is het probleem. Zoals wij leven, hebben we drie aardbollen nodig. Tegelijkertijd besef ik dat ‘het begint bij jou, Lammert’ niet eenvoudig is.

Journalist Jaap Tielbeke schreef het boek Een beter milieu begint niet bij jezelf. Hij ontmaskert het systeem zonder jou als individu een schuldgevoel aan te willen praten. Dat vind ik een goede benadering. Het is als goedwillend individu bijna niet te doen om je voor honderd procent in te zetten voor wat zou ‘moeten’.

Volgens Lammert van Raan moet het gehele systeem waarin wij functioneren op de schop. ‘Wij maken ons als partij zorgen over de jongeren die zich in de schulden moeten steken om een woning te kopen. Vroeger kon je met één salaris een woning kopen, nu laden jongeren een enorme schuld op hun dak. Dat kun je ze niet aandoen. We moeten snel terug naar de studiebeurs.’

‘We hebben meer filosofen en kunstenaars nodig die ons de weg wijzen.’ Zet drie economen bij elkaar en je krijgt vijf verschillende meningen. ‘We moeten toe naar meer rust, meer aandacht voor elkaar en oog hebben voor ander mensen buiten onze bubbel.’ We moeten volgens de Partij voor de Dieren ook strenger kijken wat we consumeren en in welke hoeveelheid. ‘Het is wel eens uitgerekend hoeveel mensen, zeg maar gerust slaven, er voor ons aan het werk zijn om bepaalde producten zo goedkoop mogelijk in onze winkels te krijgen. Dan gaat het om 13,8 miljoen moderne slaven!’ Grosso modo zijn de pijlen van de Partij voor de Dieren vooral gericht op het beleid van de VVD en het CDA. Van Raan: ‘De tragedie van het CDA is dat de partij veel

leuke en verstandige mensen kent, maar het systeem dat ze in stand proberen te houden is verwerpelijk.’ CDA’ers keren op latere leeftijd vaak op hun schreden terug. Van Raan noemt Wijffels, oud-topman van de Rabobank, als voorbeeld. Ook boerenvoorman en oud-minister van landbouw Cees Veerman kan in dit verband worden genoemd.

‘Er stoppen veel boeren met hun onderneming. Dat komt niet door de Partij voor de Dieren, maar omdat ze bedrijfseconomisch zijn uitgeput. Ze hebben braaf het beleid gevolgd van de Rabobank en zitten gevangen. Het aantal boeren is dramatisch gedaald terwijl de veestapel gelijk gebleven is.’ Ook dit systeem kent wonderlijke uitwassen. ‘Zeventig tot tachtig procent van de opbrengst wordt geëxporteerd. De grondstoffen worden geïmporteerd. Er wordt gefokt als een gek. We blijven met z’n allen achter met een enorme hoeveelheid mest. Kortom: de boer zit in een klem. De maatschappij zit met de stront. De handelaar profiteert. Degene die over vijftig jaar terugkijkt naar deze situatie zal dat met groot ongeloof doen. Die zal zeggen: waar waren ze mee bezig?’

We steken nog altijd onze kop in het zand. We kijken naar onze bestuurders als naar de stewardessen in het vliegtuig: als die rustig blijven is er niks aan de hand. Wat mij veront- rust zijn de wetenschappers die zeggen: ik stop ermee want ik kan er niet meer tegen.’

Het Stadsblad Liwwadders wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Gina Kamsma, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Lisanne van der Ploeg, Henk Weiland, Anton Feddema (vormgeving), Simon van der Woude (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie), Titus Oomes (verspreiding) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten. Daarnaast wordt de krant in zijn geheel geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentie-verkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaar serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U – NA CORONA – BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIIJEENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

‘JA21 is een conservatief-liberale partij met een solide rechts geluid. Ik voorzie dat we tussen de vier en zeven zetels kunnen halen. Dat betekent dat we een regering over rechts mogelijk kunnen maken. Nu hebben we in naam centrum-rechtse regeringen gehad die naar links overhielden. Wij kunnen het verschil maken omdat Forum en PVV door de gevestigde orde worden uitgesloten van regeringsdeelname.’

Advertorial
Foto Simon van der Woude

‘Wij willen een realistisch klimaatbeleid. We ontkennen de opwarming van de aarde en wat hieruit voortvloeit niet, maar de manier waarop burgers nu geconfronteerd worden met de energietransitie wijzen wij pertinent af.’ Maarten Goudzwaard houdt van duidelijke taal. Dat past bij zijn partij: JA21. Eerder was hij aanvoerder van de provinciale fractie van Forum voor Democratie. Na tumult rond voorman Baudet stapte hij op en sloot zich aan bij Joost Eerdmans en Annabel Nanninga. Goudzwaard staat op een verkiesbare nummer vier op de landelijke lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen.

MEER BOUWEN EN MINDER IMMIGRATIE

In zijn kale fractiekamer op het provinciehuis vertelt Goudzwaard over de speerpunten van zijn nieuwe partij JA (Juiste Antwoord) 21. ‘Wij vinden, als het om energie gaat, dat we moeten inzetten op kernenergie.’ De nadelen van windmolens en zonneparken worden zichtbaar: landschapsvervuiling, verstoring van de visserijgronden en spuuglelijke zonneparken in de weilanden. ‘Dat moet je niet willen. Bovendien is het nog maar de vraag of al die investeringen werken. Het zorgt voor een enorme belasting van het stroomnet en veroorzaakt wiebelstroom, stroom van wisselende sterkte. Wij van JA21 vinden dat er nader onderzoek moet komen naar kernenergie en thorium.’ Dat er geen particuliere investeerders klaar staan om kernenergie ter hand te nemen vindt Goudzwaard niet vreemd. ‘Als zij ook miljarden aan steun kunnen krijgen, zoals de zonneparkboeren, dan wijzigt die houding zich wel. De zonneparken en windmolens worden zwaar gesubsidieerd. De burgers moeten mee in de transitie die van bovenaf wordt opgelegd. Dat brengt generaties aan de bedelstaf. Wij vinden dat er pas op de plaats gemaakt moet worden en dat er ingezet moet worden op de bouw van enkele kerncentrales.’

Met forse halen gaat Goudzwaard door het partijprogramma. ‘Woningbouw moet versneld worden aangepakt. Ik heb daarover mevrouw Ploumen van de PvdA via het Politburo van Omrop Fryslân nog een vraag gesteld. Of zij ook het verband ziet tussen 100.000 tekort aan woningen en de instroom van asielzoekers. Onder de drie kabinetten Rutte zijn er 800.000 immigranten naar ons land gekomen. In 2024 hebben we een tekort van 400.000 woningen. Wij geloven in opvang in de regio en volledige zeggenschap over onze eigen grenzen. Wie je binnenlaat moet je kunnen kiezen.’

Wonen is een recht en mag geen basis vormen voor speculatie. ‘Speculatie op de woningmarkt moeten we tegengaan.’ Daar is jarenlang door verschillende kabinetten van divers pluimage niet of nauwelijks aandacht aan besteed, constateert Maarten Goudzwaard. Nu worden er een paar partijen wakker. Veel te laat, vindt de nummer vier op de lijst. ‘Een woning is om in te wonen en niet om te speculeren.’ De tientallen huisjesmelkers in de Friese hoofdstad, door gemeentelijke beleid in het zadel geholpen, krijgen het zwaar te verduren als het aan JA21 ligt. ‘Speculeren doe je met goud en opties, dan snap ik dat. Niet met woningen.

We moeten bouwen wat nodig is.’ Klinkt logisch, maar het blijft erbij. Want standaard levert meer op voor de projectontwikkelaar. ‘We moeten bouwen voor singles, jong en oud. Kijk goed naar de samenstelling van de bevolking en hoe die zich ontwikkelt. Daar moet je beleid op maken. Stel vraag boven rendement.’

‘Er moet zo snel mogelijk een coronaminister komen.’ Als het aan Maarten Goudzwaard had gelegen, dan had die er al gestaan. ‘Zo’n coronaminister moet zich bezighouden met de periode ná corona.’ Dat die er komt, in tegenstelling tot wat anderen zeggen (‘het virus blijft’), daarvan is Goudzwaard overtuigd. ‘Er komt een periode na corona. Het virus zal beteugeld worden, waarna we weer terugkeren naar normaal. De aanpak van Rutte laat zien dat men onvoldoende was voorbereid op een pandemie. Van de vaccinaties is een potje gemaakt.’

‘Ga voor een haalbaar en betaalbaar klimaatbeleid’

‘Het midden- en kleinbedrijf leeft momenteel in een schijnveiligheid. We moeten hen houvast en structuur bieden. Daarbij is veiligheid op straat voor ons ook een belangrijk thema. Over enige tijd gaan er 17.000 agenten (van de 60.000) met pensioen. Daar hebben we nog geen oplossing voor gevonden. De lokale politiebureaus moeten weer open en het oplossingspercentage van misdrijven moet omhoog. Volgens journalist Syb Wynia is dat percentage ‘extreem laag’ en demotiveert het burgers om aangifte te doen. Veel zaken worden bovendien helemaal niet uitgezocht. Goudzwaard: ‘De mogelijkheid moet bestaan dat zedendelicten worden bestraft met levenslange gevangenisstraf. De burger heeft recht op een veilig Nederland.’

‘De roep om een kleine overheid heeft premier Rutte niet waargemaakt. De overheid zou er moeten zijn voor de burger, dat lijkt me toch logisch? Het is heel goed hoe de kamerleden Pieter Omtzigt en Renske Leijten misstanden bij de landelijke overheid boven tafel hebben gekregen. Het lijkt alsof de overheid vindt dat de burger de vijand is geworden. We moeten terug naar een vriendelijke maat waarin excessen worden voorkomen.’

KLAAS K. TE L.

Ik zal nooit een donatie geven aan een voedselbank

Ate deed een oproep op facebook om pakketbezorgers iedere keer dat ze aan de deur komen een euro fooi te geven. Dat tikt lekker aan natuurlijk als je als onderbetaalde pakjesman of vrouw tweehonderd pakjes per dag moet afleveren. Maar Ate, hoe sympathiek ik je voorstel ook vind, ik ga er niet in mee. Ik ga geen pakketjes laten afleveren, al kan ik daar door het gestuntel van Rutte en de Jonge heel af en toe niet omheen, maar zeker ga ik geen euro geven omdat deze mensen onderbetaald worden. Niet dat ik ze geen extraatje gun, maar dan is er voor Post.nl en alle anderen die in deze sector de moderne slavernij hebben uitgevonden geen enkele reden om hun mensen het salaris uit te betalen waar ze recht op hebben.

Om dezelfde reden zal ik ook nooit een donatie geven aan een voedselbank. Het idee is sympathiek, net als dat van Ate. Ik heb ook grote bewondering voor alle vrijwilligers die zo’n voedselbank draaiende houden, maar daarmee houden ze hem ook in stand. In een rijk land als het onze zou geen voedselbank nodig moeten zijn. Maar door alle enthousiaste vrijwilligers, donateurs en supermarktketens die hun over de datum meuk daar dumpen, blijven voedselbanken bestaan. En ik heb nog geen enkele politicus gehoord die er na de verkiezingen een eind aan wil maken. Er is immers geen enkele noodzaak voor. In Nederland sterft niemand van de honger. Mensen die door foutjes van de belastingdienst, of gewoon niet zo goed in staat zijn om hun financiële zaken goed te regelen, kunnen altijd een, toch wel beetje vernederende, gang naar de voedselbank maken.

Misschien is het een idee om de Harmonie plat te leggen. Als daar de vrijwilligers stoppen is er geen theater meer in Liwwadden. Wedden dat onze burgemeester daar meteen werk van gaat maken, samen met ouwe seun Hein Kuiken natuurlijk. Deze wethouder heeft dan wel niet zo’n dikke kont als Isabelle Diks, de wethouder die lang geleden de Liwwadder cultuur al om zeep probeerde te helpen, maar hij zorgt ook niet voor betaalde baantjes in onze cultuurtempel. Want net als bij de voedselbank zijn het Liwwadder vrijwilligers die in de Harmonie banen invullen die eigenlijk gewoon door de Harmonie betaald zouden moeten worden.

En hoe krijg je in het MCL ouwetjes naar afdelingen als er geen vrijwilligers meer op de golfkarretjes gaan rijden? Of hoe zou het MCL goedbedoelde en achtergebleven boeketten in vazen zetten als dat niet door vrijwilligers gedaan wordt? Zelf fietste ik als vrijwilliger met een riksja met daarin bewoners van verpleeghuizen door de stad. En dat ga ik ook weer doen zodra het weer mag. Maar na ieder ritje vraag ik mezelf altijd weer af, wie had hier nou het meeste plezier aan: mijn passagier in de riksja of ikzelf?

Maar lieve vrijwilligers, kan er niet een dag of liever een week georganiseerd worden zonder vrijwilligerswerk? Want daardoor zal het hele land ontregeld worden. Om partijen en politici, op wie wij geacht worden te stemmen deze maand, daar eens over te laten nadenken. Ik denk namelijk dat ze dat nog nooit gedaan hebben. En je hebt geen recht op een stem als je niet begrijpt dat als je je jas in het theater afgeeft, degene die hem ophangt betaald zou moeten worden. Dat de mevrouw die je in het ziekenhuis de weg wijst, daar voor nop staat omdat ze vrijwilligster is. En je hoort ook geen stem te krijgen als je er niet voor kunt zorgen dat bedrijven zoals Post.nl, DHL, Uber en al dit soort bedrijven hun bezorgers een normaal salaris gaan betalen zodat ze niet dankjewel hoeven te zeggen voor een euro.

Misschien is het wel aardig om in de week van 17 maart het vrijwilligerswerk even plat te leggen.

KLAAS KASMA, KOK IN LEEUWARDEN

• **HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN**
 (WISSELEND) WESTEINDE EN IN DE BINNENSTAD VAN LEEUWARDEN EN IN GROU EN BITGUMMERMOLE

• **VERSPREIDPUNTEN**
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER* MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: JUMBO*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA, BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS, WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM; **VRIJHEIDSWIJK:** JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM; **BILGAARD:** ALBERT HEIJN*, BAKKERIJ VAN DEN BERG, SCHOEN- EN SLEUTELSERVICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH; **WESTEINDE:** POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WESTEINDE; **VALE-RIUS:** VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY'S LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT; **WESTEN:** HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN, EUROHOTEL; **NIJLÂN:** LIDL*, ALDI*, CAFÉ 'T WAP, DALSHIEM FOTOGRAFIE, PIZZERIA ADRIANO; **ALDÂN:** POIESZ*, SNACKBAR DOUBLE FF, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN; **HEECHTERP/SCHIERINGEN:** POEISZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJKCENTRUM; **CAMBUURPLEIN:** JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*; **WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:** JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK; **BLEEKLAAN E.O.:** POIESZ*, JUMBO*, TRYATER; **VLIET:** SNACKBAR 'T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ ATLAS; **ORANJEWIJK:** ALBERT HEIJN*; **ACHTER DE HOVEN:** EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOPSTRAAT; **TIJNJEDIJK:** ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION; **WINKELCENTRUM SNEKERTREKWEG:** JUMBO*; **SCHRANS:** ALBERT HEIJN*, SLAGERIJ VREDE*, DECO HOME, BIO BIJ JANSSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, GALERIE DOET BOERSMA, SCHOOTSTRAVIS*, FIETSSSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP*; **ZUIDERBUREN:** JUMBO*; **DE HEMRIK:** RESTAURANT JUPITER, GROOTHANDEL MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP FRYSLÂN; **DE ZWETTE:** SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC, MOTOPORT LEEUWARDEN; **GROTE WIELEN:** RESTAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: ORANJE HOTEL*, AKO STATION*, STATIONS-KAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RESTAURANT SPINOZA, RESTAURANT DE YSERMAN, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB PADDY O'RYAN, WIJNBAR SJODDY, EETCAFÉ HET LEVEN, DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL 'T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KELDERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT BOSPORUS, RESTAURANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAPELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOEPEN TUIN, CAFÉ DE MARKIES, LUNCHROOM DE BROODTROMMEL, CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT BELLEVUE, RESTAURANT DE VLIEGENDE HOLLANDER, BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE BRASSERIE MARIA LOUISE, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, CROISSANTERIE VITTORIO, SNACKBAR ELY'S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUSHOORN, KUNSTKADE, RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, VVV ACHMEATOREN, STADHUIS, STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOUS • **GROU:** ESSO TANKSTATION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ, SNACKBAR TAMARINDE, EETHUIS AMICAAL • **WARTEN:** SKUTHÛS • **WERGEA:** SUPERMARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP:** IT HOLT • **MENALDUM:** POIESZ • **JELLUM:** RESTAURANT JONKER SIKKE • **WEIDUM:** HOTEL WEIDUMERHOUT • **AKKRUM:** POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM:** DE BLAUWE TENT, SLAGERIJ • **WYTGAARD:** DORPSWINKEL DEELSTRA • **STIENS:** ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES, VISKRAAM, BRUNA, PRIMERA, TENNISVERENIGING • **HURDEGARYP:** ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIMERA, HOTEL VAN DER VALK, VISKRAAM BINNE VAN DER KOOI • **OENTSJERK:** BAKKER BRAAKSMA • **WYNS:** DE WINZE • **GYTSJERK:** ALBERT HEIJN*, TANKSTATION VAN DEN BELT, POSTKANTOOR • **BURGUM:** BOEKHANDEL FRANKE ATSMA EN ANNEKE JAGER

AANGEPASTE VERSPREIDING WEGENS CORONAVIRUS:
 EXTRA KRANTEN BIJ DE SUPERMARKTEN

Prijsvraag

De reacties op de foto van het cellencomplex in het oude politiebureau in Leeuwarden geven aanleiding om hier dieper in te duiken. Dat verhaal volgt.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582132360

 www.boekhandelvandervelde.nl

In restaurant DE GROTE WIEËN bent u van harte welkom voor een kopje koffie of thee, een lunch of menu à la carte. We bieden volop keuze in vlees-, vis- en vegetarische gerechten en wisselen onze menukaart naar gelang de seizoenen. Op onze wijnkaart prijken karaktervolle en fleurige wijnen afgestemd op het gerecht en passend bij de gelegenheid.

RESTAURANT DE GROTE WIEËN • TEL. 0511-431777

GROOT TERRAS AAN HET WATER • BINNENBARBECUE • ZALENVERHUUR
 VERHUUR APPARTEMENTEN AAN HET WATER

GEMEENTEBELANGEN LEEUWARDEN OP WEG NAAR DE VERKIEZINGEN IN MAART 2022

Advertorial

Wat moet er in ons programma komen te staan?

Het bestuur van Gemeentebelangen Leeuwarden (GBL) heeft zich ten doel gesteld om in maart 2022 het aantal raadsleden weer te verdubbelen. Daarom is het belangrijk al vroeg te starten met de voorbereidingen. De gemeente Leeuwarden verdient een sterke lokale partij die opkomt voor de belangen voor alle inwoners van de stad Leeuwarden en omliggende dorpen.

In 2014 is de gemeente Leeuwarden met de gemeente Boarnsterhim gefuseerd en in 2018 met de Gemeente Leeuwarderadeel. In beide voormalige gemeentes was Gemeentebelangen vertegenwoordigd en had zitting in de gemeenteraad. Door de fusie is eigenlijk een stadsgemeente ontstaan met meer dan 30 dorpen en meer dan 30 buurtschappen.

GBL is op zoek gegaan naar nieuwe mensen die vanuit hun achtergrond en visie de belangen van alle inwoners van onze gemeente kunnen behartigen. Dat heeft geresulteerd in nieuwe contacten met zes enthousiaste mensen die zich graag voor GBL willen inzetten. Zij zullen op wat voor manier dan ook hun steentje gaan bijdragen aan de verkiezingen in maart 2022.

Het bestuur zal, ondanks de coronaperikelen, vanaf nu al een start maken met

de aanloop naar maart 2022. Een aantal mensen gaat zich bezig houden met de kandidatenlijst en een aantal met het schrijven van een voorlopig verkiezingsprogramma. Wat er in dat programma moet komen te staan horen we graag van u. Zodra dit weer mogelijk is zullen we bijeenkomsten organiseren in wijk-centra en dorpshuizen om van u te horen wat u belangrijk vindt. U bent op de hoogte van wat er in uw buurt speelt en deze input hebben wij nu juist nodig om uw belangen centraal te kunnen stellen.

Gemeentebelangen-partijen zijn sterk vertegenwoordigd in de gemeenteraden van Friesland en dat is natuurlijk niet voor niets. GBL heeft geen banden met de landelijke politiek en hoeft dus geen rekening te houden met mogelijke door 'Den Haag' opgelegde standpunten zoals dat bij de landelijke partijen wel het geval is of kan zijn.

GBL is een constructieve partij die voorstellen steunt die voor de inwoners van onze gemeente goed zijn. Of die voorstellen nu uit rechter of linker hoek komen of uit het centrum; dat is voor ons niet belangrijk. Het belang van de inwoners staat voorop.

Er spelen in onze gemeente diverse zaken die grote invloed hebben op het welzijn van de inwoners. Het sociaal domein is daar één van. Vele inwoners hebben of krijgen hier mee te maken. Onze fractie houdt dit nauwlettend in de gaten en waar ontsporingen dreigen wordt er onmiddellijk op gereageerd. Iedereen heeft recht op de juiste hulp.

Daarnaast kosten grote projecten zoals bijvoorbeeld huisbouw, het aan- (of om-) leggen van wegen in stad en ommelanden, de verkeersproblematiek, de bouw van het Cambuurstadion en alles er omheen, cul-

Iedereen heeft recht op de juiste hulp

tuur, etc., veel geld. Het vergt veel kennis en tijd van onze raads- en fractieleden om die dossiers goed te beoordelen en tot een breed gedragen standpunt en beslissing te komen, waarbij het financiële aspect niet uit het oog wordt verloren.

Door de coronacrisis komt er de komende tijd nog veel op ons af. Dit vraagt nog meer van onze raadsleden en fractie-ondersteuning. Hoe komt het met de ondernemers in Leeuwarden en de omliggende dorpen? Met de leegstand van winkels, met mensen zonder werk, etc.? Het bestuur heeft het volste vertrouwen in de fractie dat ze hier op een juiste manier aandacht en mogelijke invulling aan geeft. In ieder geval gaan bestuur en fractieleden van GBL over die mogelijke problemen graag met u in gesprek. Maar ook over alle andere zaken die u bezig houden. Gemeentebelangen Leeuwarden bestuurt immers van onderop; u bent onze input.

SPREKT U DIT AAN EN WILT U OOK GEMEENTEBELANGEN LEEUWARDEN ONDERSTEUNEN DAN KOMEN WE GRAAG MET U IN CONTACT. DAT KAN VIA HET MAILADRES PETBOS@LIVE.NL BESTUUR GEMEENTEBELANGEN LEEUWARDEN

Winstmakende Harmonie zonder programma en personeel kan verder als perpetuum mobile

Schouwburg De Harmonie boekt winst nu de zaak dicht is. Dit opmerkelijke bericht in de Leeuwarder Courant blijft een mens het hele weekend door het hoofd spoken. Het is alsof men aan het Ruiterskwartier de energieloze motor heeft uitgevonden. Ook beelden als het perpetuum mobile en de fabriek van Johannes Wardenier uit Steenwijkerwold doemen op. Dat laatste was in 1934 wereldnieuws toen b en w van Wollega een fabriek dacht te kunnen bouwen waarin werk zou zijn voor maar liefst 13.000 arbeiders. Philips werd zo zenuwachtig dat het bedrijf Wardenier naar een gekkenhuis liet overbrengen.

Notaris Douwe Postma mailde dit weekend al: zo kan ik het ook. Schouwburg De Harmonie blijkt, net als popcentrum Neushoorn en Filmhuis Sliker, beloond te zijn met coronasteun van de overheid. En niet te weinig. Wat ook hielp bij de opmerkelijke boekhouding bij De Harmonie was dat men in de laatste

De schouwburg floreert nu met hulp van vrijwilligers

decennia het vaste personeel de deur uit heeft weten te werken. De schouwburg floreert nu met hulp van vrijwilligers en het afschaffen van het programma.

We mogen aannemen dat het ambitieuze Leeuwarder college, dat sowieso jaarlijks 3 miljoen euro in deze 'culturele' organisatie pompt, in deze opmerkelijke ontwikkeling een potentieel exportproduct ziet dat ver over de gemeentegrens reikt. Wat wil je nog meer: thuiszittende vrijwilligers, geen programma, geen klachten hierover en dan nog winst maken ook.

Wat ook opmerkelijk is, is dat de jaarrekening van de schouwburg over 2018 en 2020 precies op het zelfde aantal euro's uitkomt. De jarenlange extra bijdrage van een tekort kwam ook altijd precies op hetzelfde bedrag uit. Of het zijn daar bij de boekhoudkundige afdeling van De Harmonie tovenaars, of ze hebben hun taak verwisseld en zijn artiesten geworden.

EEN HEERLIJK WARME WEBASTO KACHEL IN UW AUTO?

RIJ NU NAAR DE KLIMAATBEHEERSING SPECIALIST VAN FRIESLAND VOOR UW AUTO, BOOT OF CAMPER

AUTOTEMP LEEUWARDEN | URANUSWEG 14 | 058-2885355

OPLEIDING BRON- EN CONTACTONDERZOEK IN CRYSTALIC

Ondanks de crisis houden Tjalling en Jelle Rollema de zaken rondom hun verhuurcomplexen in Leeuwarden behoorlijk aan de gang. Tjalling Rollema: 'Bij aankoop van Crystalic zaten we op vijftig procent verhuur en dat is inmiddels gegroeid naar zeventig procent. De derde en vierde etage zijn in beslaggenomen door het ministerie van Volkshuisvesting die hier de GGD ruimte biedt om mensen op te leiden om het bron- en contactonderzoek uit te voeren. NHL Stenden heeft ruimte gehuurd om les te geven en om aan de anderhalvemeter afstandsnorm te voldoen. Wat dat betreft zijn wij gelukkig met ons ruime gebouw Crystalic.'

De kracht van de Rollema's zit in het snel en flexibel handelen tegen concurrerende prijzen. 'We kunnen snel inspelen op de vraag. We hebben ruimte beschikbaar en kunnen die in allerlei vloeroppervlakten en met de gewenste faciliteiten aanbieden. We hebben mensen achter de hand die precies kunnen maken of installeren wat anderen bedenken. Die hebben aan een half woord genoeg. En mocht het dan toch nog anders moeten, dan doen wij daar niet moeilijk over. Ook nu helpen we kleine ondernemingen door de tijd met een aanpassing van het huurcontract. We hebben belang bij een soepel lopende organisatie en met huurders die met enthousiasme hun zaak runnen. Onze flexibele opstelling blijkt nu goed te werken.'

'Hoewel ik als Cambuur liefhebber gearmeerd ben van het oude stadion, waar ze van mij hadden kunnen blijven zitten, is de bouw van een nieuw stadion vlakbij Crystalic een opsteker van jewelste. De bouw haalt deze bedrijvige hoek van de stad enorm omhoog. Het gebied krijgt een boost, net als de ondernemingen die in Crystalic een plek huren.'

Over de ontwikkelingen in en rond de voormalige Frico kaasfabriek en de kantoren van Stork op de Hemrik zijn de Rollema's eveneens goed te spreken. 'De loodsen en kantoren op dit Da Vinci Businesscentre zitten nu voor negentig procent vol. Huhtamaki is een prachtig bedrijf waar men volop werkt aan research en ontwikkeling van milieu-ontlastende verpakkingen. Verder zijn hier gevestigd de Technische Unie (distributie), Kooistra.com (partijgoederen), meubelmakerij, scheepsrestaurantbedrijf, twee sportscholen en Storage Spot (verhuur van opslagruimtes). Binnenkort vestigt zich hier het bedrijf Belle Fleuria uit Den Haag, dat is een groothandel in zijden bloemen en in winkelinrichting.'

De verhuur van kantoorruimtes in Emmastate (het voormalige PEB-kantoor aan de Emma-kade) is stabiel. 'Wat jammer is, is dat het Koepeltheater gesloten is vanwege corona. De loop begon er net een beetje in te komen. Wat ernstiger is, is dat we huurders op de Hemrik missen omdat de stroomleverancier de stroombehoefte niet kan leveren. De overheid wil vergroenen maar is vergeten de infrastructuur aan te leggen. We hadden het plan om onze daken vol met zonnepanelen te leggen, maar nu die wegens capaciteitsproblemen niet aangesloten kunnen worden op het net hebben we dat plan afgeblazen.'

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Op een koude winterochtend fietste ik over de Franklinstraat langs snackbar De Centrale (heerlijke gehaktballen!). Daar stond een heel vies aannemersbusje geparkeerd met op de achterzijde de handgeschreven tekst: gewassen door Stevie Wonder. De kou op het vroege tijdstip was ik op slag vergeten.

Zo zijn er wel meer van die zaken waar ik vrolijk van word, een vrolijkheid die de verdere dag bepaalt. Van het bericht dat onze wethouder HEIN DE HAAN van wonen en PvdA de huisjesmelkers en 'zorgondernemers' in de Vlietzone aan banden gaat leggen keek ik ook op. Of het allemaal gaat lukken wat De Haan wil, is een vraag die nog niet kan worden beantwoord. Helaas hebben we maar al te vaak plannetjes voorbij zien komen waarvan de houdbaarheidsdatum al bij het uitspreken van de laatste zin was verstreken. De Haan, al tien jaar in de raad, had natuurlijk veel eerder in actie moeten komen tegen de zorgondernemers die zich hier vestigden en de buurt naar de gallemiezen hielpen.

Als zorgondernemer vliegen de gebraden hanen je recht in je mond. Als Leeuwarden nog een soort van werkbedrijf heeft die langdurig werklozen aan werk hoopt te helpen, dan neem ik aan dat het beroep van zelfstandig zorgondernemer een aanbevelenswaardige functie is. Niet alleen vliegen de tonnen zorggeld je om de oren, zelfs wanneer je als zorgondernemer een vinkje verkeerd zet, word je, in tegenstelling tot de slachtoffers van de toeslagenaffaire, helemaal niet beboet. Uit een bericht

in de krant bleek dat wethouder HILDE TJEERDEMA (D66), verantwoordelijk voor het zorgdossier, er geen been in zag om de te veel gedeclareerde gelden van de driftig incasserende zorgondernemers terug te vorderen. Het ging slechts om een paar miljoen euro. Zo bekeken is zorgondernemer het beroep van de toekomst. En zeg nou zelf, wat is er mooier dan wanneer er in je paspoort staat: geregistreerd gemeentelijke zorgcowboy?

Waar ik ook zo warm van word, is het plan om 10.000 woningen extra te gaan bouwen en het spoor naar Groningen in een grote tunnelbak te plaatsen. Het plan voor huizen is bedoeld ter verlichting van het landelijk huizentekort en sluit aan bij het Deltaplan voor Noord-Nederland, las ik. Een bijna juichende Hein de Haan zegt in de krant: 'Als we hiervoor kiezen, gaat het om hoogstedelijke bouw.' Dat is niet zomaar wat. Het moet andere bouw zijn dan die snelbouwhuizen waar een gemiddelde koper na oplevering volgens de Vereniging Eigen Huis nog veertig gebreken in ontdekt. Wethouder FRISO DOUWSTRA (CDA) droomt al jaren van een tunnelbak naar Groningen en daar komt nu een nieuwe tunnel bij die vanaf de Werpsterhoek naar het station loopt. Waarom niet meteen het hele centraal station ondergronds?

Friso en Hein ontwikkelen zich als de Snip en Snap van de Leeuwarder politiek. Het denken blijft hangen bij ouderwetse infrastructuur in een modern jasje. Ze willen van alles terwijl ze weten dat de geldpot leeg is. Boekhouden is niet hun sterkste punt en van corona (minder reisbewegingen en thuis werken?) lijken ze nog nooit te hebben gehoord. Wat er wordt gebouwd en voor wie, zien we later wel. Kosten? 180 miljoen. Toe maar. Nergens geld voor en toch blijft het ambitieuze duo aankomen met wilde plannen waar niemand om gevraagd heeft. Meer en beter zou hun slogan moeten zijn. Maar ze zijn ziende blind en horende doof. Verder verwijderd van een fenomeen als Stevie Wonder kan een mens toch niet zijn?

OPVALLEN IN LIWWADDERS? BEL REMCO JAN VELDMAN 06-25223490

REDACTIONEEL

Zoals eerder gezegd, pakken wij zaken waarmee u zit graag op. We zien dat u onze journalistieke activiteiten waardeert en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u deze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 o.v.v. Liwwadders Journalistieke Producties. U merkt het wel: Liwwadders is niet zomaar een huis-aan-huisblaadje. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, kantines, sporthallen, wachtkamers en stamtafels) gratis verkrijgbaar in de gehele gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er aangevuld. In enkele Leeuwarder wijken en in het dorp Grou wordt Liwwadders af en toe huis aan huis bezorgd. Ook in Akkrum, Gytsjerk, Hurdegaryp, Oentsjerk en Stiens is de krant verkrijgbaar. Nieuw is de verschijning in Beetgummolen. Daar wordt Liwwadders sinds kort op verzoek huis aan huis bezorgd. Bent u als ondernemer geïnteresseerd in een bedrijfsreportage? In een mooi verhaal dat gratis wordt doorgeplaatst op onze goedbezochte website? Neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

SAMEN STAAN WE STERKER

BEGELEIDING
VERZORGING
VERPLEGING
DAGBESTEDING

0513 - 437 764
info@comfortzorg.nl
www.comfortzorg

ClubCaffemed

Nanja Witzenburg
Regiomanager Comfortzorg

Samen staan we sterker

"Comfortzorg is gespecialiseerd in de begeleiding van (jonge) mensen met dementie.

Juist in deze tijd kan extra hulp belangrijk zijn.

Onze Club Caffemed in Reduzum biedt passende dagbesteding, leuke activiteiten en een warm sociaal contact. Een plek om je thuis te voelen in een veilige en vertrouwde omgeving.

Met aandacht voor alle persoonlijke talenten: iets waar we trots op zijn. Vervoer kan worden geregeld. Hoe mooi is dat? Voor meer informatie kunt u altijd naar ons kantoor bellen: 0513-437764"

- Ervaren welbevinden van de bewoners staat voor ons als een huis.
- Kleinschalig wonen voor mensen met dementie.
- Midden in de samenleving.
- Leven zoveel mogelijk als thuis.
- De inrichting in het Zorghuis is warm, kleurrijk, thuis en herkenbaar.
- Leefgroep van 7/8 bewoners.
- Samen met de bewoners het huishouden doen: eten bereiden, boodschappen halen, koffiedrinken, kletsen of even luisteren, krant lezen, een activiteit samendoen, actief of passief meedoen aan de gewone dingen in het huishouden.
- Huisdieren zijn welkom.

Leven als thuis

www.zorghuizennoordnederland.nl

Onze website geeft u een indruk wat Zorghuizen NoordNederland voor u kan betekenen.

U bent van harte uitgenodigd om contact met ons op te nemen.

Zorghuis Leeuwarden
Noordvliet 441 8921 HH Leeuwarden
Willy Mellema - Zorghuis Coach
w.mellema@mailznn.nl | 06-5211163

Zorghuis Wollega
Lenna complex
Steenwijkerweg 52 8471 LC Wollega
Corrie Kooi - Zorghuis Coach
c.kooi@mailznn.nl | 06-51925875

LEEWARDEN RECYCLING

MILIEUSTRAT & CONTAINERVERHUUR
Voor bedrijf en particulier

- ➔ Bestel je container direct online
- ➔ Levering binnen 1 dag
- ➔ Gratis transport & ophaalservice
- ➔ De nummer 1 van Leeuwarden

058 213 1018

WWW.LEEUWARDEN-RECYCLING.NL

Probeer nu onze proefactie: 3 maaltijden voor slechts € 10,-

Ontdek het gemak en de smaakbeleving van de ambachtelijk bereide maaltijden door de vakbekwame koks van Maaltijdservice aan Huis. Wij nodigen u uit om kennis te maken met onze gezonde en gevarieerde maaltijden door middel van een smakelijke proefactie.

Vul onderstaande antwoordkaart in en ontvang geheel vrijblijvend drie maaltijden voor slechts € 10,-!

* Na het ontvangen van de antwoordkaart nemen wij zo snel mogelijk contact met u op over het leveren van de drie maaltijden.

Maaltijdservice aan Huis is onderdeel van de Interzorg Groep: voor al uw Thuiszorg, Woonzorg, Maatschappelijke Zorg en Maaltijdservice

Foswerfstrjitte 71 | 9172 PS | Ferwert | 088 - 5180200 | www.interzorggroep.nl

Geen postzegel nodig

✓ Ik maak gebruik van de proefactie en ontvang graageenmalig 3 maaltijden voor slechts € 10,-

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

Telefoon: _____

E-mail: _____

Maaltijdservice aan Huis

Antwoordnummer 6700

9172ZXFERWERT

Maaltijdservice aan Huis
Eten met zorg

DE KIEZER VERDIENT BETER

PIETER
LUKKES

Le of la?

UIT JE KOP LEREN

In de eerste klas van de MULO (Meer Uitgebreid Lager Onderwijs) moesten wij bij het vak Frans het juiste lidwoord -le of -la- invullen bij een rijtje zelfstandige naamwoorden. De jongen naast mij in de bank werd daar wat opstandig van. Tegen de leraar zei hij: 'Mijnheer, het is een ramp want dan moet het weer le en dan weer la zijn. Hoe moet ik dat nou snappen?' Waarop de leraar met enige stemverheffing antwoordde: 'Jan, dat kun jij ook niet snappen, dat moet jij uit je kop leren.' Dat was juist. Want sommige dingen moet je zo goed beheersen dat je er niet meer over hoeft na te denken. In de voetballerij noemen ze dat het inslijpen van automatismen. Prima school, die MULO!

HARDLEERS

Dat wil niet zeggen dat je bij automatismen je verstand op nul mag zetten. Zoals de ambtelijke bureaucratie vele jaren heeft gedaan. Die bleef regeltjes omarmen waarvan de houdbaarheidsdatum al lang was verstreken. Daaraan danken wij de toeslagenaffaire waarover het kabinet op 15 januari 2021 is gestruikeld. Ter reparatie wil men nu de wet- en regelgeving herzien en de informatievoorziening (richting Tweede Kamer) verbeteren. Dit lijkt sterk op de goede voornemens waarmee veel voorgaande parlementaire onderzoeken zijn afgesloten. Die onderzoeken volgen elkaar steeds sneller op. Nog nooit zijn er zoveel geweest als in de afgelopen 10 jaar. Blijkbaar is onze overheid een hardleerse organisatie.

Zelfbenoemde beleidsbepalers In Vrij Nederland van 20 december 2017 schrijven Thijs Boer en Chris Ostendorf: "Als een ijzeren ring omgeven ze het Binnenhof, de talloze (duizenden) belangenorganisaties die ons land rijk is". Deze belangenorganisaties zijn van velerlei pluimage: bedrijfsleven, onderwijs en cultuur, media, loterijwereld, milieuorganisaties, veiligheid, zorg,

etc. Al polderend hebben zij de afgelopen decennia veel macht verworven. Bij veel politieke beslissingen hebben ze een dikke vinger in de pap. Vandaar dat er nu wordt geschreven dat de politiek aan een maatschappelijk erosieproces lijdt. Maar al te vaak hebben buitenparlementaire partijen het stuurwiel overgenomen van de politiek. Daarom is het goed te beseffen dat wij vaak op 'de politiek' kankeren, denkend dat daar de macht schuilt, terwijl de werkelijke macht door anderen wordt uitgeoefend.

Die anderen zijn er niet om de democratie te steunen of de stem van het volk luider te laten klinken. Dan zouden zij zich politiek organiseren of het volk wel bij hun activiteiten betrekken. Het tegendeel is gebeurd. Want aan de overlegtafels over energie en klimaat is de gewone man zorgvuldig buiten de deur gehouden. Het is zo klaar als een klontje dat het dienen van het eigenbelang doel nummer 1 is van de zelfbenoemde beleidsbepalers.

POLITIEKE GRABBELTONNEN

Politiek is stuurmanskunst richting toekomst. In die toekomst kijken is onmogelijk. Als surrogaat daarvoor worden soms scenario's of modellen gemaakt waaraan gerekend wordt. Onze politieke partijen doen dat niet. In géén van de verkiezingsprogramma's wordt serieus ingegaan op de haalbaarheid en betaalbaarheid van toekomstscenari'o's. Veeleer maakt men er zich van af met een aantal goed in het gehoor liggende slogans. Hopende dat het volk toch niet in de gaten heeft dat je met de mooiste slogan de grootste onzin kunt verkopen.

Blijkbaar vinden de politieke partijen dat zij ons op grond van wat bijeengeraapte opvattingen, dogma's en een uit de jaren 70 van de vorige eeuw stammend geloof in de maakbaarheid van de maatschappij de toekomst in mogen sturen. De toekomst? die

máken we toch even; nietwaar? O zeker: de verkiezingsprogramma's lopen over van eisen, wensen en verlangens die vaak bakken geld kosten. Te betalen door de burgers. Hoeveel? Dat wordt er niet bij verteld. Juist daardoor lezen wij die programma's als politieke grabbeltonnen met daarin een mengeling van waan en werkelijkheid. De kiezer verdient beter.

GATEN IN DE VERKIEZINGS-PROGRAMMA'S

Welke zaken ontbreken in de verkiezingsprogramma's? Een ieder zal daar verschillend over denken. Persoonlijk kies ik voor de volgende 7.

1 Europa. Wat schieten wij op met het overhevelen van steeds meer bevoegdheden naar de EU? Wat is daarvan de balans tussen (maatschappelijke) kosten en baten?

2 Van het gas af. De Verenigde Naties tellen 193 leden. In 192 daarvan wordt in het kader van de energietransitie vastgehouden aan, of zelfs gekozen voor (aard)gas. De politieke partijen moeten ons voorrekenen wat wij ermee opschieten om als enige land van het gas af te gaan. Zijn die 192 allemaal dom en wij het enige snuggere land ter wereld?

3 Vol? Is of komt er een situatie of tijdstip dat ons land 'vol' is? Dit is een complexe vraag. De beantwoording ervan is een multidisciplinaire taak en moet methodologisch zeer goed worden voorbereid. Is dit ooit gebeurd? Of is het tot dusver bij prietpraat gebleven? Een doorwrocht antwoord zou de kijk op de toekomst van dit land flink kunnen doen veranderen.

4 Kostencontrole. De kosten van de energietransitie zijn astronomisch. Toch ligt daar geen grondige analyse van nut- en noodzaak/ (maatschappelijke) kosten en baten aan ten grondslag. Voor zowel het totaal van

de transitie als op projectniveau moet daar onmiddellijk in worden voorzien. Daar heeft de bevolking recht op en de politiek heeft het nodig voor haar geloofwaardigheid.

5 Klimaat. Op 25 en 26 januari 2021 is door ons land een klimaatop over klimaatadaptatie belegd. Bij die gelegenheid is door het VN- Bureau voor Klimaatadaptatie te Groningen een claim gelegd van \$ 300 000 miljoen. Voor de hele wereld maar wel per jaar. De cijfermatige onderbouwing van die claim ontbreekt. Hem serieus nemen wordt daardoor moeilijk. Maar wel voedt hij de gedachte dat het bij veel klimaatzaken meer om het geld dan om de temperatuur van de atmosfeer gaat. Dit laatste was niet het geval toen staatssecretaris Dijksma in 2016 de Tweede Kamer meldde dat de klimaatwinst van de geruchtmakende Urgenda-zaak 1/22000e van een graad zal zijn.

Veelzeggend is dat de bekende Deense onderzoeker Bjørn Lomborg voor het EU-beleid tot een soortgelijke conclusie komt. Als noch Dijksma noch Lomborg onzin verkopen, dan ligt de opdracht van de volgende Parlementaire Commissie klaar: zoek snel uit wat er met ons klimaatbeleid aan de hand is.

6 Buitenspel. De Crisis en herstelwet, de Rijkscoördinatie-regeling, het energieakkoord, de klimaatwet, onverhoeds gesloten verdragen etc. ontnemen het volk de kans en het recht om mee te praten over zijn eigen bestaan. Politiek: leg de

inwoners van het dorp Meeden (Groningen) die een overlast veroorzakend windpark in hun achtertuin opgedrongen hebben gekregen uit waarom monddood gemaakt zijn zo fijn voor hen is. Ook de rest van Nederland is zeer benieuwd naar uw antwoord.

7 Opperingskosten? De heer Nijpels treedt op als regisseur van de kostbare klimaat- en energietransitie-operatie. Helaas garandeert hij niet dat dit geen mega- misinvesteringen zijn. Dat maakt achterdochtig. Daarom moet er een lijst komen van hedendaagse maatschappelijke noden die voor die gigantische bedragen kunnen worden geleverd. Dat is pas politieke transparantie.

DEMOCRATIE OF DRAAGVLAK

Zowel de parlementaire als buitenparlementaire partijen die ons besturen zoeken legitimatie. Stuk voor stuk snakken zij naar draagvlak onder de bevolking. Logisch, want het is de burger die voor hun daden moet betalen. Mijn advies aan deze beleidsbepalers is om bovenstaande vragen zonder voorbehoud en controleerbaar naar waarheid te beantwoorden. De bevolking heeft daar recht op en, wie weet, levert het ook nog enig draagvlak op. Veel beter is echter om de democratie ten volle te herstellen. Want voor op democratische wijze tot stand gekomen plannen is draagvlak een vanzelfsprekendheid, een automatisme; net als bij le en la.

PIETER LUKKES; PROF. EM. GEOGRAFIE LEEUWARDEN, FEBRUARI 2021

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U – NA CORONA – BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIIJENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

DE VLEGBASIS
LEEWARDEN

DEFENSIE VLIEGT

Door Gina Kamsma • Beeld Anton Feddema

VANAF DE VLEGBASIS

De vliegbasis is zonder natuurvergunning in bedrijf. Al in 1994 was een beoordeling van de invloed van de activiteiten op de natuur noodzakelijk. Het gaat om onder andere de uitstoot van stikstof en het geluid van de vliegtuigen. Het beschermen van de natuur betekent vaak ook bescherming van de omwonenden, die last hebben van bijvoorbeeld lawaai. De omgevingsvergunning voor de gehele vliegbasis van 2001 is zwaar verouderd. De Staatssecretaris van Defensie, Barbara Visser, stuurde de Tweede Kamer op 27 oktober 2020 een brief over de natuurvergunning. Op 1 oktober 2020 heeft Defensie een natuurvergunning aangevraagd bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, aldus de staatssecretaris. Een nieuwe omgevingsvergunning is bij de Inspectie voor de Leefomgeving en Transport van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aangevraagd, schreef de inspectie aan Liwwadders. De aanvragen met de bijbehorende rapporten komen echter pas beschikbaar wanneer LNV en de inspectie ontwerp-vergunningen hebben gemaakt. Dan wordt het materiaal voor iedereen ter inzage gelegd, ook digitaal. De planning zou zijn dat de ontwerp-vergunningen rond februari/maart 2021 worden gepubliceerd. Gedurende zes weken kunnen dan door iedereen zienswijzen (bezwaren) bij LNV en de inspectie worden ingediend.

MEER DRUKTE ROND DE VLEGBASIS

Door de coronacrisis is het lastig voor Defensie om naar en vanuit vliegvelden in het buitenland te vliegen. Daarom wordt er meer boven Nederland gevlogen. Ook wordt veel in de avonduren gevlogen, om het vliegen in het donker te oefenen. Bovendien heeft het Rijk het plan opgevat om het luchtruim te herzien. In de periode 15 januari-25 februari 2021 kon iedereen een zienswijze indienen bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat tegen het ontwerpbesluit van deze luchtruimherziening. Het plan van het Rijk is dat in de toekomst de straaljagers over een groter deel van Friesland op 2 kilometer hoog mogen vliegen. Intussen worden nieuwe straaljagers van het type F-35 in Leeuwarden verwacht. Straaljagers waarvan iedereen erkent dat ze meer geluid produceren dan het type F-16, die zij moeten vervangen. Dergelijke wijzigin-

gen van de activiteiten van de vliegbasis noemt de inspectie steeds milieu-neutraal. Er zouden geen extra negatieve effecten op de omgeving zijn.

WOB-VERZOEK VAN LIWWADDERS
EINDELIJK BEANTWOORD, KOMST
F-35 MILIEU-NEUTRAAL?

Na vier maanden wachten heeft de inspectie besloten op het verzoek van Liwwadders op grond van de Wet openbaarheid van bestuur. Liwwadders wilde stukken van de inspectie waarop zij baseert dat eerdere wijzigingen van de bedrijfsvoering van de vliegbasis milieu-neutraal zijn. Er werden stukken toegestuurd over het proefdraaien van de F-35's en de F-16's. Namens de Vliegbasis Leeuwarden heeft het Rijksvastgoedbedrijf van het Ministerie van Binnenlands Zaken twee aanvragen voor een omgevingsvergunning voor het proefdraaien ingediend. In de eerste

aanvraag wordt melding gemaakt van akoestisch onderzoek, waaruit zou blijken dat het geluid van het proefdraaien van de F-35's zou blijven binnen de vergunde situatie. Daarmee wordt een beroep gedaan op de achterhaalde omgevingsvergunning uit 2001. Nadat de inspectie op deze aanvraag positief besliste op 5 september 2019, vroeg het Rijksvastgoedbedrijf op 1 oktober 2019 een tweede vergunning aan, nu voor het proefdraaien van de F-16 en de F-35 tegelijk. Het berekende geluid zou volgens de vliegbasis blijven binnen de vergunning van 5 september 2019. Deze vergunning lijkt het uitgangspunt te worden voor de toekomstige omgevingsvergunning voor de gehele vliegbasis. Wellicht stelt het Vastgoedbedrijf in de nog niet bekend gemaakte aanvraag voor deze vergunning dat het geluid blijft binnen de vergunning van 5 september 2019. Maar die vergunning is gebaseerd op de vergunning van 2001, die niet meer voldoet aan

de huidige eisen. De geluidsrapporten krijgt Liwwadders niet.

VEILIGHEID VAN DE STAAT IN GEDING,
DUS VEEL BLIJFT GEHEIM

De stukken waarmee de stellingen van het Rijksvastgoedbedrijf kunnen worden gecontroleerd worden niet openbaar gemaakt. De veiligheid van de Staat kan in gevaar worden gebracht door meer stukken beschikbaar te stellen dan de inspectie doet, geeft de inspectie aan. Er mag geen inzicht worden gegeven in de bedrijfsvoering van Defensie met betrekking tot de inzet van de gevechtsvliegtuigen F-16 en de F-35. Kwaadwillenden kunnen misbruik maken van deze informatie, stelt de inspectie. Een plattegrond van de vliegbasis met details over de inrichting en het gebruik van de vliegbasis blijft geheim. Alle geluidsrapporten blijven dat ook, omdat volgens de inspectie daarin

**NOORD
NEDERLANDSE
BESTRIJDINGSDIENST**

Noord Nederlandse Bestrijdingsdienst
Miedwei 4
9081 AJ Lekkum
Telefoon: (06) 5354 3006

**Sierbestrating
Herman Split
Steenhandel**

Pallasweg 4 in Leeuwarden
Tel. 058-2893411
Mob. 06-11597041
KOM VRIJBLIJVEND KIJKEN

MEER DAN OOIIT LEEWARDEN

technische gegevens staan over de F-16 en de F-35, die niet in de verkeerde handen mogen vallen. Voor de inspectie speelt ook een rol dat deze informatie vertrouwelijk is verstrekt en dat de F-35 samen met de Verenigde Staten is gebouwd, welk land op vertrouwelijkheid van de gebruikte technieken mag rekenen.

HET RIJK KAN NIET BESLISSEN OP WELKE NATUURGEBIEDEN DE Vlieg-BASIS LEEWARDEN INVLOED HEEFT

Milieudefensie heeft LNV gevraagd op te treden tegen de vliegbasis omdat er geen natuurvergunning is. In het besluit van 21 september 2020 op een handhavingsverzoek van Milieudefensie stelt LNV dat drie beschermde natuurgebieden last kunnen hebben van de activiteiten van de Vliegbasis Leeuwarden: de Waddenzee, de Alde Feanen en de Groote Wielen. In de eerder genoemde Kamerbrief van 27 oktober 2020 van Staatssecretaris Visser meldt Defensie dat het ook gaat om: De Noordzeekustzone, de Duinen Vlieland en het IJsselmeer. Wanneer Defensie, die het grootste belang heeft bij een natuurvergunning, meer natuurgebieden aanwijst als mogelijk 'slachtoffer' van de activiteiten van de Vliegbasis Leeuwarden, zou LNV zeker van meer natuurgebieden moeten uitgaan. Wordt het luchtruim boven Nederland herzien, zoals door het Rijk gepland, dan vallen nog meer natuurgebieden onder de invloedssfeer van de Vliegbasis Leeuwarden. Milieudefensie is een vereniging die landelijk opereert, en daarom streeft zij een goede staat van al deze natuurgebieden na.

MEDEWERKERS DEFENSIE WETEN MINDER DAN HUN STAATSSECRETARIS, AANVRAAG NATUURVERGUNNING GEHEIM

LNV heeft op 21 september 2020 geweigerd tegen de vliegbasis op te treden wegens het ontbreken van een natuurvergunning. Omdat het binnenkort goed geregeld zal zijn, doet LNV nu niets. Het

Natuurbelang legt sinds kort beperkingen op aan het vliegverkeer

vliegverkeer zou kunnen worden beperkt door LNV. Dat vindt Minister Carola Schouten van LNV onevenredig bezwarend voor Defensie. Er loopt nu een bezwaarprocedure van Milieudefensie tegen het besluit van 21 september 2020. Zelfs in die procedure weigert LNV de aanvraag voor de vergunning te laten zien. Milieudefensie zou gewoon moeten geloven dat die aanvraag tot een voor Defensie positief besluit leidt. Op 15 december 2020 was de telefonische hoorzitting in verband met dit bezwaarschrift. Defensie was aanwezig met vier personen. Toch wilde Defensie na de hoorzitting nog reageren op opmerkingen van de schrijver van dit stuk, die ook advocaat is van Milieudefensie. Op uiterlijk 28 december 2020 zou LNV een besluit moeten nemen op het bezwaarschrift. Dat besluit is er meer dan een maand later nog steeds niet. Is er een discussie tussen LNV en Defensie over welke natuurgebieden kunnen worden geschaad door de vliegbasis?

DEFENSIE LEGT ZICHZELF BEPERKINGEN OP OM EEN NATUURVERGUNNING TE KUNNEN KRIJGEN

De Kamerbrief d.d. 27 oktober 2020 van Defensie is tijdens de hoorzitting besproken. De aanwezigen namens Defensie kenden deze openbare brief niet. Maar juist die brief maakt duidelijk dat het zeer de vraag is of de vergunningsaanvraag van 1 oktober 2020 ertoe leidt dat de vliegbasis zonder beperkingen in het belang van de natuur door kan gaan met haar activiteiten. Allereerst heeft de Koninklijke

Luchtmacht volgens deze brief zichzelf al beperkingen opgelegd in het kader van de vergunningsaanvraag, volgens de staatssecretaris. Kennelijk om de kans op een positief besluit te vergroten. Zo ontziet Defensie vogels op hoogwatervluchtplaatsen. Daarnaast is nog overleg gaande tussen Defensie en natuurorganisaties over verdere beperkingen van waar en wanneer wordt gevlogen, met name om vogels en andere dieren niet te verstoren. Daarbij speelt uiterlijk de vraag of er voldoende ruimte blijft voor de Koninklijke Luchtmacht om het bestaande oefen- en trainingsprogramma uit te voeren, staat in de Kamerbrief.

DEFENSIE BEWEERDE IN 2019 EEN NATUURVERGUNNING TE HEBBEN EN KREEG OP DIE BASIS VERGUNNINGEN VOOR HET PROEFDRAAIEN MET DE STRAALJAGERS

Dit is een groot verschil met de aanvragen voor omgevingsvergunningen uit 2019 voor het proefdraaien die Liwwadders na het Wob-verzoek van de inspectie ontving. Daarin stelt het Vastgoedbedrijf namens Defensie dat er al een natuurvergunning is. De inspectie heeft dat overgenomen door de gevraagde vergunningen te verlenen.

SCHOOTSTRA VISSPECIALIST
"DE PAREL VAN HET NOORDEN"

058 - 2890289
SCHRAANS 119
8932 ND - LEEUWARDEN
INFO@SCHOOTSTRAVISPECIALIST.NL

! HAPPY HOURS !
3 PERS. KIBBELING OF LEKKERBEKKEN + PATAT + SAUS = €13,50
WOENSDAG, DONDERDAG EN VRIJDAG TUSSEN 17:00 - 19:00 UUR

RUIME KEUZE UIT: GEROOKTE, GEBAKKEN EN VERSE VIS, ZEEUWSE OESTERS, PALING UIT DE FRIESCHE MEREN, VISSALADES, HARJESSCHALEN EN GOURMETSCHOTELS

VANAF 1 MAART OOK OP MAANDAG OPEN!

VERRUIJMEDE OPENINGSTIJDEN:

MAANDAG	09.00 - 18.00 UUR	DONDERDAG	09.00 - 19.00 UUR
DINSDAG	09.00 - 18.00 UUR	VRIJDAG	09.00 - 19.00 UUR
WOENSDAG	09.00 - 19.00 UUR	ZATERDAG	09.00 - 18.00 UUR

WWW.SCHOOTSTRAVISPECIALIST.NL

CONTAINER HUREN VOOR UW AFVAL?

WWW.LEEUWARDEN-RECYCLING.NL

BELUISTER DE PODCASTS OP LIWWADDERS.NL

Met **PETER BOOMSMA** praten we over zijn nieuwe boek De kracht over het lokale –zicht op het Friese medialandschap.

Boomsma is zelfstandig communicatieadviseur en werkte onder meer voor de gemeente Weststellingwerf en de politie Friesland. Hij was woordvoerder van de commissaris van de koning in Friesland. Het gesprek gaat onder meer over de wonderlijke terugkeergarantie van provinciaal ambtenaar Marcel de Jong.

Met **RUTGER BOELSMA** (RBC Consultants) spraken we over het midden- en kleinbedrijf, de motor van de Nederlandse economie. Boelsma laakt de houding van de overheid ten opzichte van het midden- en kleinbedrijf. 'Daar denkt men: ach, ze gaan toch wel door.'

BELUISTER DE PODCAST OP LIWWADDERS.NL MET RUTGER BOELSMA

- 5000 tot 7000 Friese mkb-bedrijven verdwijnen
- de rol van banken is nog steeds troebel
- NOM moet afdalen naar het mkb
- Friesland verliest pareltjes van bedrijven
- onderwijs mist les in hardheid van het ondernemen

BELUISTER DE PODCAST OP LIWWADDERS.NL MET MARK LETTINGA

- ik herkende mezelf in de hoofdrolspeler van The Wolf of Wall Street
- ik gebruikte, loog en bedroog
- overheden weten niet wat ze moeten doen

Lekker & Betaalbaar

Horeca kwaliteit vlees voor Iedereen

Een greep uit ons assortiment

Tomahawk
Ribeye
Ossenhaas
Kipfilet / Kippendij
Varkenshaas
Rundergehakt

Schnitzel gepaneerd
Black Tiger Gamba
Carpaccio
Entrecote
Kalf Picante
Lamszadel kotelet

Prijslijst

www.facebook.com/beimerwinkel

www.instagram.com/beimersince1957

20 Maart open

Canadezenlaan 63 • Leeuwarden

Knip uit en neem mee

Tegen inlevering van deze bon

10% Introductie korting

www.beimer.nl

Op het gehele assortiment / Geldig t/m 30-04-2020

OP VAKANTIE MET EEN CAMPER GEEFT U GEEN BEPERKINGEN IN DE 1.5 METER MAATSCHAPPIJ

CAMPER HUREN?

CAMPERVERHUUR BEDRIJF IN GRONINGEN

'Beleef je vrijheid'

WIJ VAN QUALITY TIME CAMPERS VERHUREN NIET ALLEEN CAMPERS, WE LATEN UW VAKANTIEDROMEN UITKOMEN. ONS BEDRIJF HEEFT EXCLUSIEVE LMC CAMPERS DIE KWALITEIT EN COMFORT UITSTRALEN, ZODAT U MET UW LMC VAN EEN GEWELDIGE VAKANTIE KUNT GENIETEN.

QUALITY TIME CAMPERVERHUUR B.V.

- Johan van Zwedenlaan 9b ○
- 9744 DX Groningen ○
- 050 2110 032 ○
- info@qualitytimecampers.nl ○

*ZIE WEBSITE VOOR VAKANTIEPERIODE

QUALITYTIMECAMPERS.NL

058bezorgd.nl

Steun de Leeuwarder Horeca

Bestel voortaan via 058bezorgd.nl daarmee blijft je geld binnen de stadsgrenzen en help je onze lokale (horeca) ondernemers.

Waarom 058bezorgd.nl?

Lokaal besteld, betaald en bezorgd

Sinds de eerste coronagolf in maart dit jaar is horeca en middenstand hard geraakt doordat ze de deuren moest sluiten. Met de huidige maatregelen zijn de horecaondernemers genoodzaakt naar alternatieven te kijken om de omzet op peil te houden. 058bezorgd biedt een lokaal platform om de Leeuwarder horeca te online faciliteren zonder wurgcontracten of torenhoge service-fee's. Help je mee?

Lokaal initiatief

Voor en door Leeuwarder (horeca) ondernemers

Eerlijk tarief

100% van de opbrengst gaat naar de ondernemers

Web based

Bestel vanaf elk apparaat zonder app-installaties

Onafhankelijk

Zelfstandig platform zonder wurgcontracten

Eenvoudig

Bestellen vanaf je mobiel in een paar klikken

Public Beta

058bezorgd is een lokaal-experiment in beta. Doe je mee?

Scan dan!

058bezorgd.nl

info@058bezorgd.nl

www.058bezorgd.nl

[/058bezorgd](https://t.me/058bezorgd)

Betrokken bij uw wensen?

Zo is Tadema!

Wij halen alles uit de kast om de verkoop van jouw woning tot een succes te maken. Wij komen vrijblijvend bij u thuis om de verkoopkansen van uw woning te bespreken en samen met u tot het beste verkoopresultaat te komen.

Maak daarnaast gebruik van onze aankoopdiensten. Want in deze overspannen woningmarkt reageren wij snel en alert op het moment dat de woning van uw dromen in de markt wordt aangeboden.

Huis verkopen en aankopen: Dat doe je samen met Tadema!

TADEMA MAKELAARS

AANKOOP | VERKOOP | BOG | NIEUWBOUW | TAXATIES | VERHUUR | BEHEER

Schrans 19 | 8932 NA Leeuwarden | Tel. 058 280 33 00 | info@tadema-makelaars.nl

www.tadema-makelaars.nl

In het nieuwe internet tv-programma De Onderneming toont wethouder Friso Douwstra (CDA, economie) zich begaan met de ondernemers in zijn gemeente. Daarin vertelt hij dat hij, samen met de overige leden van het college, tientallen telefoontjes heeft gepleegd. Maar wat leveren die telefoontjes de ondernemers nu daadwerkelijk op behalve morele steun?

Door Andries Veldman • Beeld Anton Feddema

Wethouder Douwstra heeft Leeuwarder ondernemers behalve morele steun weinig te bieden

Wethouder Douwstra weet dat hij, vandaag nog, maatregelen kan treffen om ondernemers uit hun benarde positie te halen of om hen in ieder geval perspectief te bieden, een wens die bij veel ondernemers de boventoon voert. In het tv-programma komt Douwstra echter met

geen enkele handreiking. In de uitzending zitten de ondernemers (Haise Bosma van Café Z en Jan Willem Schoot van Barrevoets en Spinoza) om wie het zou moeten gaan overigens niet aan tafel, maar op de tweede rang.

Naast wethouder is Douwstra ook verhuurder van gemeentelijke panden en verpach-

ter van gemeentegrond aan ondernemers. Douwstra zou, in de wetenschap dat huur en pacht deels gebaseerd zijn op omzet en drukte in de straten, direct maatregelen kunnen treffen. Bijvoorbeeld door de huur te verlagen en/of de pacht te verminderen. De stijgende nood bij ondernemers kan Douwstra toch niet ontgaan zijn.

OLIEBOLLENBAKKER NICO TROOST WORDT VAN HET KASTJE NAAR DE MUUR GESTUURD

Liwvadders.nl vroeg de wethouder naar zijn successen op dit gebied. Hij moest het antwoord schuldig blijven. Pachter Nico Troost, de man van de oliebolleakraam bij de Beurs, is er, na diverse pogingen, tot op heden nog niet in geslaagd om de wethouder te spreken te krijgen. De oliebollebakker wordt van het kastje naar de muur gestuurd. Troost is een van de ondernemers bij wie het water tot aan de lippen staat. Onlangs mocht Troost zijn hulpvraag op schrift stellen. Ook de familie Ter Steege, die sinds 2010 het monumentale pand De Waag op de Nieuwestad exploiteert en hiervoor jaarlijks een stevige som aan huurpenningen afdraagt aan de gemeente Leeuwarden, heeft nog geen reactie gehad op hun vraag om de huur aan te passen, uit te stellen en gezien de veranderde omstandigheden opnieuw vast te stellen.

Persvoorlichting van de gemeente Leeuwarden meldt het volgende:

'Door de tweede golf Coronavirus en aangescherpte COVID-19 maatregelen is er geheel geen zekerheid wanneer en op welk moment de maatregelen versoepeld worden. Dat is de reden dat we op dit moment bij huurders die door de Coronamaatregelen in hun inkomsten getroffen worden geen kortingen en/of kwijtschelding afspreken maar uitstel van huurbetalingen treffen. Door bijvoorbeeld in overleg met CFA de betalingstermijn van de huurbetalingstermijnen door te schuiven naar 30 juni 2021. Dat geeft ons tijd/ruimte om de komende periode eventueel vervolgspraken met de betreffende

huurders te maken en voor de huurders geeft het zekerheid dat er geen actieve invordering zal plaatsvinden.'

Een slapper antwoord van de wethouder in deze zware tijd is bijna niet voor te stellen. Persvoorlichting heeft nog een aanvulling. In tegenstelling tot de informatie van Liwvadders.nl zegt de voorlichter namens wethouder Douwstra:

Persvoorlichting 2:
'Even ter aanvulling: er zijn bij Friso Douwstra geen vragen binnengekomen waar ondernemers vragen om huurkorting van de gebouwen van de gemeente.'

APPELSCHA

Direct gelegen aan de bosrand, centraal in en bij de diverse recreatie-mogelijkheden die Appelscha rijk is. Het bekende restaurant, eetcafé, snackbar: Le Coq, met een terrasruimte voor 110 gasten op zonzijde. Het bedrijf beschikt in het restaurantgedeelte over 60+ zitplaatsen, de snackbar is separaat bereikbaar met eigen voorzieningen voor deze gasten. Er is een bovengestegen bedrijfswoning beschikbaar.

LEEUWARDEN

Op een goede locatie in Leeuwarden bieden wij pizzeria Adriano (afhaal-bezorgservice) aan. Met een groot verzorgingsgebied in Leeuwarden-Zuid is er veel vraag vanuit de Zuidlanden waar op dit moment niet wordt bezorgd. Er wordt op dit moment op ambachtelijke wijze pizza's bereid. De huidige eigenaren zijn toe aan een nieuwe uitdaging. Voor starters zeer interessant.

LEEUWARDEN

In de fraaie binnenstad van Leeuwarden, recht tegenover het culturele centrum en schouwburg De Harmonie bieden wij te huur een horeca-casco pand. Ook in de directe omgeving wordt nu de nieuwe Pathé gebouwd, oplevering begin 2021. De begane grond is 89 m2 groot, met fraaie entree deuren een geheel openslaande uitvoering.

LEEUWARDEN

Iedereen die de Makro in Leeuwarden bezoekt kent het veelzijdige horecabedrijf Jupiter. Op de kopse zijde van dit grote bedrijfspand is dit complete horecabedrijf gevestigd. De Hemrik als bedrijfsgebied staat zeer goed bekend bij de ondernemers in de regio. Bedrijfspand is te huur, het bedrijf is 5 dagen per week geopend.

Edens Makelaars
makelaars in horeca

Edens Makelaars Wiardaplanlage 2 8939 AA Leeuwarden
Tel. 058-2162423 - www.edensmakelaars.nl

STADSBLAD LIWWADDERS OOK VERKRIJGBAAR BIJ:

* SINT ANNAPAROCHIE: ALBERT HEIJN EN KRINGLOOP NOCHRIS * BERLIKUM: POIESZ * FRANEKER: POIESZ, ALBERT HEIJN * HALLUM: SPAR * MENALDUM: ROB'S TUINCENTRUM EN KRINGLOOP NOCHRIS * BURGUM: PLUS MARKT, POIESZ, JUMBO EN BOEKHANDEL * VEENWOUDEN: PLUSMARKT * DE WESTEREEEN: POIESZ

HEROPVOERING NIEUWESTAD

De tijd staat niet stil en wat geweest is komt nooit meer terug. Het kan gewoon niet, dat is bekend, maar soms zou je best eens willen ingrijpen. Niet een beetje, maar tot in detail. Met heel veel geld en energie zou het moeten kunnen om de Nieuwestad en de belangrijke winkelstraten daaromheen helemaal terug te bouwen naar het beeld van de late jaren vijftig, vroege jaren zestig. Dat zal nog niet meevallen. Zo heb je de Achmeatoren en het nieuwe Provinsjehûs, die overal bovenuit steken, maar daar gooien we dan wel een doek overheen. De rest moet te doen zijn.

Via crowdfunding, we leven nu wel in de eenentwintigste eeuw, gaan we de benodigde miljoenen binnenslepen, want subsidie zullen we er wel niet voor krijgen. En dan kan het beginnen, het zoeken van de architecten, de bouwvakkers en de acteurs, want alles moet kloppen. In Ivoorkust hebben ze het Vaticaan nagebouwd, in Japan stukken van Amsterdam, dus geen gemor dat zoiets onmogelijk is. En daarna gaan we met elkaar lekker jaren zestigje spelen.

Door André Keikes • Foto Historisch Centrum Leeuwarden

DE SPELENDE LEEUWARDER

Hardlopen deden veel Leeuwarders in de jaren zestig hooguit als ze de stadsbus moest halen. Een drafje was het. SC Cambuur werd in 1964 opgericht en misschien heeft dat het verschil wel gemaakt, want tegenwoordig wordt er opmerkelijk veel gedraafd, zelfs in fluorescerende kleuren. Gelopen heet dat in het jargon van de hardloper, terwijl lopen ook wandelen kan zijn of slenteren, we noemden het al. Dat wil echter niet zeggen dat er niet gespeeld werd. Er was ook een aantal gerenommeerde sportzaken, die de spelende mens bedienden.

Op Nieuwestad 109 en helemaal doorlopend tot in Weerd 3 (later Schweigmann kinderkleding) had je Morrema's Sportpalace, een vooraanstaande zaak in sportief ogende kleding, maar ook echte trainingspakken en sportbroeken en hemden. Niet te verwarren met de leer- en tassenwinkel aan de andere kant van de straat, die door familie werd gedreven. Het

sportpaleis had, mede door zijn opvallende plaats in de stad, een naam voor beoefenaars van alle denkbare vormen van al dan niet competitieve lichaamsbeweging. Het ging ver, Morrema deed ook in sportprijzen en zelfs vlaggen. En er werden schaatsen verkocht, niet onbelangrijk in een schaatssprovincie als Friesland. Verder manifesteerde Morrema zich buiten het eigen pand, zoals op de beurs Recreana in de nieuwe

Frieslandhal of met een sportmodeshow in hotel restaurant De Groene Weide.

Ulko, het vierjarige zoontje van de eigenaar, werd op de middag van 25 mei 1962 van school gehaald nog ruim voor de juffen in hun handen hadden geklapt ten teken dat de les was afgelopen. Hij mocht namelijk de eerste steen leggen voor de verbouw en uitbreiding van de winkel. Het werd ons medekleuters allemaal uitgelegd, maar zijn vroege vertrek riep vooral vragen op. We zagen kleine Ulko nog niet meteen in de weer met een steen en specie. Toch heeft hij het hem gelapt, want het donkere siersteentje met zijn naam erin, is nog te vinden in de Bagijnesteeg, naast het voormalige sportpaleis.

De negentiende-eeuwers zijn

Door André Keikes

Als je veel door de oudere gedeelten van Leeuwarden loopt, zie je op de meest onverwachte plekken monumentale bomen staan. Ze hebben de vele jaren van hun leven grotendeels schadevrij doorstaan. Ze maakten oorlogen, stadsvernieuwing, sterk toegenomen verkeer, ongeïnteresseerde wethouders en hysterische kapwoede mee, maar ze leven nog. En ze leggen zo een verbinding tussen de tijd van onze (verre) voorfamilie en de eenentwintigste eeuw. Een indrukwekkend gegeven, dat negentiende-eeuwers – van die types met drie jurken over elkaar of grote knevels – dezelfde bomen hebben meegemaakt als wij.

We hebben er over het algemeen een handje van om bomenliefde te verwarren met bomenkennis. Maar ook zonder veel deskundigheid over soorten en afkomst, kun je die groene kanjers prachtig en indrukwekkend vinden. Zelfs als ze nog geen blad dragen, zoals nu in het vroege voorjaar. Zonder bomen zien veel straten er niet uit. Stel je die kaalheid maar eens voor.

Natuurlijk moet je wel de aantekening maken dat de ene soort kan uitgroeien tot een imposante reus en de andere soort dat gewoon niet in zich heeft, maar toch op zijn eigen manier fraai is. Eiken, beuken en kastanjes, die kent iedereen nog wel, ook platanen waarschijnlijk, dat zijn doorgaans de aandachttrekkers in de stad. Hoge, slanke populieren hebben als nadeel dat ze weinig variatie in groei kennen. Je kent ze allemaal als je er één hebt gezien. Maar zij hebben dan weer een imposante ruis, tenminste als hun vele duizenden blaadjes zijn uitgekomen. Het is de zomer in geluid. Lijsterbessen en de meeste berken

springen minder in het oog. Zij zouden bij een wedstrijd 'So you think you're a tree' weinig kans maken op de titel en de felbegeerde fotoshoot. Ze zijn relatief klein en lijsterbessen groeien ook nogal eens scheef. Bij die laatste soort neemt soms een zijtak de macht over, zodat die groter en dichter begroeid kan worden dan de centrale boom. Dat is niet echt mooi en doorgaans het begin van het einde. Telt allemaal mee bij de jury. Geen 'douze points' vermoedelijk.

Op de website monumentaltrees.com [1] staan slechts vijf plaatsen in Leeuwarden vermeld met monumentale bomen. Daar kun je hard om lachen (ha ha), want de stad kent er natuurlijk veel meer. Dat het er maar zo weinig zijn, heeft echter met publieke belangstelling te maken, want als je een prachtexemplaar wil toevoegen door een foto en gegevens te uploaden, mag je je gang gaan. Je kunt echter beter op de website van de gemeente Leeuwarden via de zoekterm: 'bomen', en daarna via (alweer ha ha) het kopje 'bomen kappen' de kaart met mo-

En in de stad zeldzame pijnboom uit 1939 voor het Stedelijk Gymnasium

numentrale exemplaren bekijken, daar staan er duizenden op. De werkelijk 'monumentale' bomen zijn met een rode stip gemarkeerd, de 'waardevolle' met een blauwe stip. Opvallend is dat de noordwestkant van de stad veel rijker bedeed is met monumentale bomen dan de rest van het gebied binnen en direct rond de stadsgrachten.

Natuurlijk vallen ook de parken en de nog nieuwe woonwijk op het terrein van het voormalige Bonifatiusziekenhuis op. Speciale aandacht verdienen het

Rengerspark en de Oude Stadsbegraafplaats. Op de gemeentelijke website (via de zoektermen 'bomen' en 'groen') zijn daarvan kaarten te vinden, waarop de uitzonderlijke bomenrijkdom te vinden is in het Latijn, Nederlands, Fries en Engels. Van Okkernoot tot Pluimiep, van Venijnboom tot Doodsbeenderenboom en van Doornloze valse Christusdoorn tot Levensboom.

Maar wat is een monumentale boom nou precies? De deskundigen zullen er wel strenge criteria voor hebben, maar de roman-

tische bomenliefhebber gaat gewoon op z'n hartelijke intuïtie af. Een boom hoeft ook niet per se groot te zijn om er uit te springen. Flinke, maar niet eens zo heel grote exemplaren staan voor enkele flats van Bilgaard, pal aan de Dammelaan. Door de rugdekking van de woongebouwen krijgen ze iets theatraals: ze hebben hun eigen levendige decor. Je zou ze niet graag missen, dan zou het er maar een kale boel worden. In de Emmastraat, om maar eens een dwarsstraat te noemen, staat een fraai uitgebalanceerde witte paardenkastanje uit 1929 in een

ANDRÉ KEIKES (1957)

is journalist, illustrator en beeldend kunstenaar. Hij bracht zijn vroege jeugd door aan de Nieuwestad in Leeuwarden, met opgang aan de Oude Lombardsteeg, boven de vroegere schoenwinkel van Hoogenbosch (later Dolcis en nu een deel van Van Haren). Hij werkte 35 jaar als redacteur van de Leeuwarder Courant. André's vader, H(enny) W. Keikes (1926-1985) werkte veertig jaar voor de Leeuwarder Courant, waarvan lange tijd als chef van de stadsredactie. In André's beleving als kind kende zijn vader vrijwel iedereen in Leeuwarden, getuige de talloze mensen die hij groette op straat. Hij schreef vanaf 1960 tot

medio 1972 onder de rubriekstitel 'Och heden ja!' wekelijks zijn destijds zeer geliefde krantenartikelen over oud-Leeuwarden, die later ook succesvol waren in boekvorm. Hij publiceerde verder boeken over de jeugd van Margaretha Geertruida Zelle (Mata Hari), de geschiedenis van De Harmonie en het Diaconessenhuis. Deze verhalen schreef André onder meer op basis van zijn eigen herinneringen aan die tijd, met 'Och Heden Ja' in het achterhoofd. Het manuscrypt lag geruime tijd in een la nadat André's tweelingbroer Saco, met wie hij samen opgroeide in de beschreven periode, in 2011 plotseling overleed.

Eind jaren zestig verhuisde de zaak naar de Voorstreek

Bijna buurman De Krokodil had eveneens een sportief aanbod, maar was gevoelsmatig meer toegesneden op de klassieke sporten en stijlvol buitenleven, zoals stevig schoeisel, kaki jassen, leren tassen en koffers. En aan de zijkant, in de Weerd, was het Friesch Jagershuis, dat in jagersproducten deed. Wat natuurlijk wel wat anders was dan voetbal of tennis. Je kon er in de piepkleine etalage inderdaad geweren en doosjes met kogeltjes zien liggen, wat kleine jongens natuurlijk ongekend fascineerde. Wat ook gemakkelijk knalt is vuurwerk, en dat verkochten ze daar dan ook. Net als verfwinkel Bart Vossenbergh, niet ver van De Krokodil.

Spelen hoeft niet per se op een grasveld buiten of in een sportzaal. Het kan ook gewoon op

zolder, met treintjes en auto-tjes. Daar had je onder meer Radio van der Wal voor. Bijna op de hoek van de Berlikumermarkt (19), maar later ook aan de Uniabuurt, met nog een raam aan de Ossekop. Ook groot, net als Morrema, ook met meerdere etalages in verschillende straten. Technisch speelgoed hadden ze, treintjes, hele landschappen, vliegtuigjes, maar ook pick-ups, bouwplaten, bouwdozen, eigenlijk alles waar sommige jongens graag in om peuteren met schroevendraaiers.

Was je niet zo technisch ingesteld, maar vond je het wel mooi om treintjes door Alpenland-

schappen te zien rijden, dan had je aan deze winkel een goede. Deingangskant was niet de interessantste plek, daar had je een toen heel gewone inloopetalage, met fraaie opstellingen van aangeboden waren.

Maar in de Uniabuurt, en later zelfs ook in de Ossekop, stonden treinlandscapjes voor het raam opgesteld, waarin je treintjes kon laten rijden door je hand tegen een op het raam geplakt contactje te houden of op een knopje aan het kozijn te drukken. Dan gingen de lichtjes aan en begon het treintje te rijden. Geen wonder dat er vaak meerdere jongens bij stonden, wachtend

tot zij aan de beurt waren. Maar je kwam vanzelf een keer aan de beurt, want het laten rijden was leuk, maar ook weer niet zo leuk dat je er een half uur mee door wilde gaan.

Natuurlijk zit zelfs in verder goudeerlijke Leeuwarder jongens ook wel iets van slechtheid. Als de trein de bocht nam, bespeurden we al snel een kleine onregelmatige beweging, die mogelijkheden bood tot ontsporing. En zo gebeurde het dat wij, het liefst na zessen of op zondag als de winkel gesloten was, de trein in beweging zetten en hem precies in de bocht plots weer stil lieten staan door de hand van het contact te

halen. De achterliggende wagonnetjes hadden dat natuurlijk niet verwacht en duwden nog even door.

Dat is gewoon technisch inzicht, wat de winkel in technisch speelgoed natuurlijk van de jonkjes in de stad had kunnen verwachten. Vaak gebeurde er niets, maar soms ontspoorde dan het locomotiefje. Gejuich was er niet, je zou het eerder triomfantelijk zwijgen kunnen noemen. En dan waren er natuurlijk altijd jongetjes die het gingen vertellen aan hun moeder die even verderop stond. 'Moeke, must es kieke, die jonges hewwe de trein út'e bocht fliege laten'. En dan schudde moeder het hoofd en trok haar zoontje mee. Slechte invloed moest je nooit op z'n beloop laten. Natuurlijk was het ook niet mooi van ons, vooral niet toen de hele trein van de tafel flikkerde. Meneer Van der Wal, ik heb er alsnog spijt van.

nog onder ons

De witte paardenkastanje bij Blomke van Romke uit 1899

plantsoentje, in dezelfde straat staan nog twee kanjers: een zilversdoorn en een monumentale Hollandse iep uit 1904. Langs de Willem Lodewijkstraat heb je er zelfs vele. Ook dat zijn iepen, die naam kennen we allemaal wel. En wandel eens langs de singels. Vergeet daarbij de tuin van het voormalige Diaconessenhuis niet. In de Prinsentuin staan talrijke prachtexemplaren, heel veel jaren oud, ware negentiende-euwers, bijvoorbeeld aan de stadsgracht bij de Noorderbrug, achter de Infirmerie, maar ook in het park zelf, als je via de Wisses-

dwinger binnenkomt. Van wie ze familie zijn, geen idee, maar ze zijn schitterend in balans, ook zonder blad, hebben gespierde armen en een ingehouden trots. Gelijk hebben ze. Zoals ook de kanjers aan de achterkant van De Koperen Tuin.

Nog meer oude, zware jongens vind je op de Noorderplantage, in het Westerpark en in het Zamenhofpark. Dat zijn dan ook (relatief) vroeg bebouwde plekken in en rond het centrum. In het plantsoentje achter Blomke van Romke naast het Stedelijk Gym-

nasium bepalen eveneens hoge oude bomen de sfeer. Het zijn vooral platanen. Een wijkt er af door zijn breedte, het is een witte paardenkastanje uit 1899, die een van zijn armen nauwelijks meer hoog genoeg op kan tillen om langswandelende voetgangers door te laten. Pas op je hoofd.

Openbare bomen zijn in onze tijd aan de zorg toevertrouwd van de gemeente, die uiteraard ook te maken heeft met andere belangen, hoe pijnlijk de confrontatie tussen groen en steen soms ook kan zijn. Bomen delven

in conflicten met economisch sterke tegenstrevers, zoals wegen en gebouwen, niet zelden het onderspit. Dat maakten we mee toen het Europaplein compleet heringericht moest worden en in 2015 harteloos alle bomen werden gekapt. De rechter had het vonnis koud uitgesproken of de gemeentelijke motorzagen werden al aangezet. Weg is weg. Dat konden zelfs de altijd zeer gemotiveerde Leeuwarder bomenridders (bomenriddersleeuwarden.nl [2]) uiteindelijk niet voorkomen.

Op andere plekken, zoals na de herinrichting de Valeriusstraat, de Nieuweburen en de Tuinen, moeten volwassen bomen vaak wijken voor onbeduidend schaamgroen, een woord dat zo maar bedacht zou kunnen zijn door Kees van Kooten en Wim de Bie. Het zijn sprieterige staakjes, die even weinig rechten hebben als palen met een verkeersbord of lantaarn. Het duurt vele saaiere jaren voor ze weer wat voorstellen. Dat om het even welke plaats in Nederland beweert een 'groene gemeente' te (willen) zijn, zegt niet zo veel, want er spelen dus altijd ook andere belangen. Niet zelden gesteund door machtige lobbyisten.

Aan de zijcanten van het Zaailand (Wilhelminaplein) hebben ooit bomen met een eigen identiteit gestaan, maar na de herinrichting van 2012 zijn daar een soort designboompjes midden op het plein voor teruggekeerd. De ondergelegen parkeergarage maakt vrije wortelgroei onmogelijk, dan krijg je dat. Langs de kanten bleef het nogal leeg. In de kale koopgoot van het Ruiterskwartier snak je

tot de dag van vandaag naar wat groens. Gelukkig is er nog de kleine groene oase achter het Auck Petershuis op Nieuwestad 108. Schattig zijn de excuusberkjes op de binnenterreinen van NHL Stenden. Ook die krijgen, net als de Zaailand-boompjes, geen kans ooit volwassen personages te worden. Zij behoren tot het schaamgroen. In statistieken tellen zulke kleintjes echter wel mee als serieuze boom. Zo bedonder je de kluit.

Maar Leeuwarden is al met al best groen. Vorig jaar werd er door de gemeente zelfs een wedstrijd gehouden om 'de mooiste boom van de stad' te kiezen. Het past bij de tijdgeest van de loze lijstjes. Enkele sierkersen, die in het voorjaar uitbundig bloeien in de Carel van Manderstraat behaalden de eerste plaats. Vroeger stond onder meer het hele Emmaplein vol met vergelijkbare royale bloesembloeiërs, maar na de kap zijn er nooit vergelijkbare vervangers voor teruggekeerd. De grote Oosterse plataan voor het station werd tweede.

Maar gelukkig hoeven bomen zich niet bezig te houden met rare verkiezingen over wie de mooiste is in de stad. Ze doen, net als vroeger, gewoon hun best, wat de mensen ook van ze vinden. Ondertussen zijn ze wel afhankelijk van onze goede wil. Want wat er vele jaren over doet om hoog en breed, diep en groen te worden, bovendien meehelpt om onze atmosfeer leefbaar te houden, kun je in een oogwenk vernielen met een stuk gereedschap. Dat hebben we op het Europaplein wel gezien.

'WIJ ZIJN EEN **FULLSERVICE** GARAGEBEDRIJF

Advertorial • Foto: Simon van der Woude

WAAR WE MET VEEL PLEZIER VOOR ONZE KLANTEN WERKEN'

Dat de autobranche meer dan ooit in beweging is, behoeft weinig duiding. Fabrikanten, dealers en autoverkopers bewegen zich voort om de business in de benen te houden en ontwikkelingen bij te houden. Bij autobedrijf Van der Horst aan de Alexander Cohenwei is dat niet anders. 'We richten ons op verkoop en reparatie van alle merken, met name zeer jonge occasions, verhuren low budget onder de naam Autohopper en ontwikkelen ons als verkoper van scherp geprijsde bedrijfsauto's.'

Van der Horst heeft een stevige, zeg maar gerust turbulente, periode achter de rug. In januari 2017 legde een felle brand het bedrijf, dat naast bedrijven-centrum Crystalic is gevestigd, nagenoeg geheel in de as. Kort daarna werd het Ford-netwerk gereorganiseerd. De strategie van autobedrijf van der Horst veranderde daardoor en het bedrijf bereidde zich voor om naast het Ford-specialisme meer activiteiten te gaan ontwikkelen. Inmiddels staat er weer een prachtig gebouw. Mede-eigenaar René den Hoedt kijkt achteraf tamelijk nuchter naar gebeurtenissen die het familiebedrijf op de grondvesten deed schudden. 'Met de kennis van nu kunnen we zeggen dat we met enkele aanpassingen goed uit deze strijd zijn gekomen. We hebben de focus nu gelegd op een aantal mooie diensten die we aanbieden. En, eerlijk gezegd, ben ik er best trots om dat we nu een all-round Bovaggaragebedrijf zijn voor alle merken, met als specialisatie Ford.'

Autobedrijf van der Horst is onderdeel van de Van der Horst Autogroep, gevestigd in Leeuwarden en Dokkum. De groep bestaat uit de twee autobedrijven, van der Horst Occasionstore, Van der Horst Lease, Van der Horst Bedrijfswagens en inmiddels is daar Autohopper Leeuwarden aan toegevoegd. Bij van der Horst werken enthousiaste en betrokken medewerkers. Zij maken het verschil, of je nu bij Van der Horst in Leeuwarden of Dokkum naar binnen stapt. Direct krijg je een warm gevoel. 'No nonsens en aandacht voor de klant, dat vinden ze bij Van der Horst belangrijk. Het onderhoud is betaalbaar en voor elke portemonnee hebben wij de juiste auto. Iedereen kan bij van der Horst terecht voor onderhoud aan zijn auto. Als een klant een

kapot lampje heeft of een lekke band, dan wil hij snel geholpen worden. Dankzij de 'rapid' service bij Van der Horst kan dit.'

Inmiddels zijn de showrooms weer open en kunnen klanten op afspraak hun droomauto bekijken en aanschaffen. Een proefrit of koop op locatie wordt ook aangeboden. Naast het kopen van een auto wordt ook leasen steeds interessanter. Nu veel meer mensen gedeeltelijk thuis werken, verandert de behoefte naar flexibiliteit. Van der Horst speelt op deze behoefte in met flexibele contracten. Voor zowel zakelijke klanten als particuliere klanten zijn er verschillende mogelijkheden. Vanaf 199 euro per maand

kan een Peugeot 108 worden geleast. Er hoeft in dat geval alleen maar voor de benzine afgerekend te worden. Alle andere kosten vallen binnen het leaseplan.

Een andere trend is het gespreid betalen van onderhoudskosten. Dit kan eenvoudig bij Van der Horst. 'Zo bieden wij een onderhoudsplan aan voor personenau-

'Je huurt al een personenwagen voor slechts €25,- per dag'

to's en bedrijfsauto's. Dat kan al vanaf 16 euro per maand, inclusief apk-keuring en pechhulp.'

Autohopper

Autohopper is de budgetverhuurtak van Van der Horst. Voor korte of langere periode een personenwagen huren is zeer aantrekkelijk dankzij de Autohopper formule. Er zijn steeds meer particulieren en ondernemers die kiezen voor huur of (short) lease op het moment dat er een (extra) auto nodig is. Zeker in deze tijd willen particulieren en bedrijven zich niet vastleggen op langdurige, stugge contracten

'Wij zijn een fullservice garagebedrijf waar we met veel plezier voor onze klanten werken. Door iets als een lamp die op de parafan van een auto valt, begint te smeulen en de hele zaak in de brand zet, laten we ons niet kisten. We werken graag aan auto's van alle merken, blijven gespecialiseerd in Ford en ontvangen met plezier klanten die gebruik willen maken van onze andere diensten.'

maar flexibel blijven en toch tegen een scherpe prijs huren of shortleasen. 'Aan die vraag kunnen wij door de samenwer-

king met Autohopper voldoen. Je huurt al een personenwagen voor slechts €25,- per dag.'

Autoglaz

Het landelijke Autoglaz heeft eveneens bij Van der Horst onderdak gevonden. Van der Horst bereidt zich verder voor op de toekomst in de wetenschap dat toekomstige ontwikkelingen rond bijvoorbeeld het elektrisch rijden of jongeren die minder waarde hechten aan het bezit van een auto ongewis zijn.

Onder andere Teslarijders kunnen ook bij ons terecht. 'We heb-

ben ons aangesloten bij EDGe Mobility om de vragen van de elektrische markt te kunnen beantwoorden. Elektrisch rijden is in, maar gaat nog wel gepaard met enkele onzekerheden. Wat kost dat eigenlijk, elektrisch rijden? Hoe lang gaan accu's mee en wat is de prijs als deze vervangen moeten worden?' Den Hoedt kan op (bijna) al deze vragen het juiste antwoord geven. 'Je moet gewoon een eerlijk verhaal vertellen. In het programma Radar kwam onlangs aan de orde dat er nog veel verschil zit tussen het aantal te rijden elektrische kilometers die de importeur verstrekt en de praktijk. Ik vind dat je daar helder over moet zijn. In de korte winter zag ik een aantal Tesla's voorbijkomen die niet konden worden geopend vanwege de vorst. Vervelend, maar het zijn de feiten. Binnen EDGe Mobility kunnen we de belangstellende chauffeur stap voor stap wegwijs maken.'

DOE MEE, DONEER!

WWW.LIWWADDERS.NL

Door Andries Veldman
Foto: Simon van der Woude

ALBERT ADEMA: Er staan mooie projecten op de rol

'We merken nog niks van teruglopend werk in de bouw. De bouw werkt altijd al anticyclisch, maar dat betekent niet dat er niks kan gebeuren.. De pijn kan nog komen.'
Directeur Albert Adema van bouwbedrijf De Vries zit relaxt achter zijn witte bureau met uitzicht op de beroemde viskraam bij de Noorderbrug aan de Spanjaardslaan in Leeuwarden. 'Er staan mooie projecten op de rol.'

'W'e gaan los met de nieuwbouw bij Stertil (laad- en losprocessen) in Kootstertille. Dat is werk voor zestien maanden. De panden van Auke Rauwerda aan de Westerplantage in Leeuwarden worden in hun oude luister hersteld. We realiseren daar voor Rauwerda 23 appartementen. De gevels worden in goede staat teruggebracht. Vrijdag hebben we een klap gegeven op de plannen voor verbouw en restauratie van drie historische panden aan het Naauw. Daar waren we al gestart met sloop- en stripwerk maar we wisten nog niet onder welke noemer we de verbouwing wilden realiseren: bed and breakfast, hotel of boutiquehotel? We zijn niet thuis in dat segment, maar het stond hoog op ons wensenlijstje om dat te realiseren.' De exacte keuze moet nog worden bepaald. Maar dat het een mooi stukje Leeuwarden wordt,

zoveel is wel zeker, zegt Adema.

Dan zijn er nog de plannen voor verbouw van Zalen Schaaf in de Breedstraat. Adema noemt het 'niet simpel' om uit dit plan rendement te halen. Voor onderwijskoepel Proloog worden de voorbereidingen getroffen voor een extra verdieping op basisschool De Oldenij achter de Westerkerk. In Hurdegaryp wordt eveneens aan een schoolgebouw gewerkt voor de School voor Persoonlijk Onderwijs. Aan de Eewal worden 36 studio's gebouwd en aan het Noordvliet 22 appartementen voor dementerenden.

Adema toont de tekeningen van een cluster woningen in Amsterdam. De kleurige gevels worden bekleed met bamboe, cortenstaal, verbrand hout ('snap jij het?'), holonite en steenstrip. De reputatie van bouwbedrijf De Vries zorgt voor opdrach-

ten boven de natuurlijke lijn die voor het bedrijf bij Zwolle ligt. 'Er zijn projectontwikkelaars die per se met ons willen bouwen. We zoeken ze niet op, maar gaan het werk ook niet uit de weg. In Utrecht zijn we betrokken bij de bouw van een school, dat is een miljoenenproject.'

Albert Adema is aanvoerder van een modern bouwbedrijf dat grote projecten oppakt maar zich met evenveel enthousiasme inzet voor de particuliere klant. 'We hebben vorig jaar 4027 klussen uitgevoerd voor particulieren, woningbouwcorporaties en schoolbesturen. Dan gaat het om dagelijks onderhoudswerk. Dit service- en onderhoudswerk maakt een belangrijk deel van ons werk uit. Voor particulieren voeren we momenteel veel onderhoudswerk uit. Het aantal grotere projecten heeft een vlucht genomen.'

Er zijn projectontwikkelaars die per se met ons willen bouwen

Adema noemt de werkzaamheden die uitgevoerd moeten worden 'een uitdagende portefeuille.' Bouwbedrijf De Vries kan met de hieruit voortvloeiende omzet een jaar vooruitkijken. 'We hebben 63 werknemers op de loonlijst en werken daarnaast met 23 inleners. Wat corona met zich meebrengt, kan niemand voorspellen. We zien dat particulieren in hun woning investeren en de handelsbeurzen zijn positief.'

WIJ MAKEN VAN JE HUIS EEN ÉCHT (T)HUIS

Kom langs en ontvang **onze gratis stijlgids** vol inspiratie voor het nieuwe woonseizoen.

DE BOER

WOONPROFESSIONALS LEEUWARDEN

SCHRANS 131 | 8932 ND LEEUWARDEN | INFO@WOONPROFESSIONALDEBOER.NL | WWW.WOONPROFESSIONALDEBOER.NL

DE RODE LOPER boekenpassage

BINNENKORT OOK HOTSPOT VOOR SCHAKERS, DAMMERS EN BRIDGERS

ORIGINELE KUNSTWERKEN KIJKEN EN KOPEN VAN Jason Stuurhaan, Hilda van der Veen, Wauter van der Loos, Henriëtte ter Horst, Renee van Bezooijen, Anita Vogel, Anton Feddema, Simon van der Woude, Hanneke Fonteyn, Frans Meijer

Skyline 800,-

Drenthe 285,-

Feest 25,-

Carmine 1100,-

Patterns 200,-

Oostenrijk 45,-

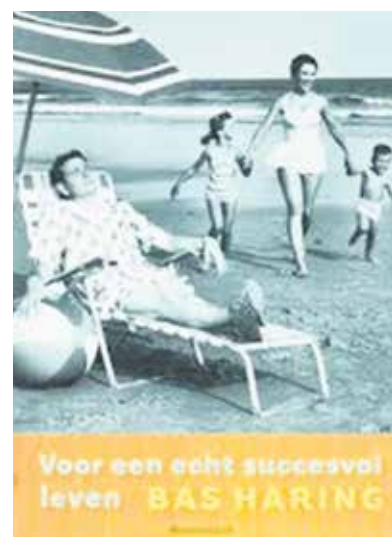
SINT JACOBSSTRAAT 32
TUSSEN TREINENPASSAGE
EN FIETSENSTALLING
GEOPEND
WO DO VR ZA 11 U – 17 U

True Colours 55,-

Foto inclusief aluminiumlijst 45,-

WAT IS ER ESSENTIEEL

Tekst en foto: Lisanne van der Ploeg

Voor veel vrouwen en ook heren is het een groot gemis dat de schoonheidssalons dicht zijn geweest. De wenkbrauwen kunnen niet meer bijgewerkt worden, de huidverzorging wordt verwaarloosd. Mensen die echt hardnekkige huidproblemen hebben konden niet worden geholpen.

AAN EEN SLIJTERIJ?

Ondernemers in de beautybranche hebben het zwaar. Marjan Walinga-Adema (47) is eigenaresse van schoonheidssalon Beauty Style aan de Marnixstraat 39 te Leeuwarden. Samen met haar collega's Tineke en Chantal deed ze daar voor de lockdown wat ze het liefste doet: het de klanten naar de zin maken. De salon is uitgegroeid tot een instituut voor huidverbetering, permanent-make-up, acne, elektrisch ontharen, pedicure en vele andere treatments/behandelingen.

'Ik moet eerlijk bekennen dat ik deze lockdown pittig vindt', vertelt Marjan. 'Vooral het onrecht dat er met twee maten gemeten wordt, daar heb ik moeite mee. Eerst in het voorjaar welgeteld acht weken dicht en nu inmiddels alweer acht weken. Daar word ik soms moedeloos van.' Juist schoonheidssalons werken hygiënisch, vaak volgens de Ham code en GGD-keuringen dat maakt dat veel eigenaren van beautysalons het beleid erg oneerlijk vinden. Marjan vult aan: 'En eerlijk gezegd, wat is er essentieel aan een slijterij? Ja, de accijns

'Ik mis mijn passie, het blij maken van klanten. De gesprekken, het advies geven, echt alles'

voor de regering. Er zijn huidtherapeutes die wel gewoon open zijn, omdat zij een BIG-registratie hebben, gericht op acne en elektrisch ontharen. Maar ik heb dezelfde codes voor de specialisaties behaald en dat mag weer niet.' Marjan heeft bij de gemeente Leeuwarden aangeklopt, maar deze geeft nul op het rekest. Ze vindt het oneerlijk, vooral omdat er in andere gemeentes wel groen licht gegeven wordt voor deze specialistische behandelingen.

Gelukkig krijgt Marjan wel een klein stukje voor personeel vergoed. 'Daar ben ik blij om, maar het dekt bij lange na niet de kosten', vertelt ze teleurgesteld. Daarnaast probeert ze ook naar de positieve punten te kijken. 'De beautysalon is mijn passie en ik ben van nature een optimistisch persoon. Ik wil niet bij de pakken neer gaan zitten, daar zijn mijn salon, team en mijn klanten mij te dierbaar voor', vertelt ze blij. Samen met het team bedenken ze wekelijks een nieuwsbrief om het contact te behouden met klanten. Ze lichten elke week een ander onderwerp uit, gevolgd door aanbiedingen van producten. 'Ik ben blij dat klanten trouw aan ons zijn en

beautyproducten rechtstreeks via ons blijven bestellen.' Ook heeft het team nu tijd om wekelijks webinars te volgen, zodat de leden nieuwe kennis kunnen vergaren. Stilstaan komt dus niet in het woordenboek van de schoonheidsspecialistes voor, ook niet in tijden van lockdown.

'Ik mis mijn passie, het blij maken van klanten. De gesprekken, het advies geven, echt alles. Ik pink hier regelmatig een traan om weg, niet eens om het geld wat ik misloop maar puur om het niet kunnen doen wat ik juist met zoveel liefde doe'. Ook is de salon genomineerd tot Beste Schoonheidssalon van Nederland, categorie klein. 'Vorig jaar april zou het een geweldig gala worden met een rode loper met alles erop en eraan, maar ook toen gooide corona roet in het eten. Het wordt steeds verplaatst en het wordt nu waarschijnlijk een online uitreiking. Jammer, maar het is niet anders.' Wanneer de salon weer open mag? 'Dan spring ik een gat in de lucht en ga heel hard werken om iedereen weer van dienst te kunnen zijn. Ik kan niet wachten!', aldus een enthousiaste Marjan.

WIJ GEVEN GRAAG ADVIES BIJ U THUIS!
Maak een afspraak en wij nemen de stalen mee!

Bel nu alvast voor een afspraak in de showroom!

20% KORTING

Op gordijnen, behang en pvc-vloeren

Afspraak maken? Mail hallo@jansmawonen.nl of bel 0511 477752

www.jansmawonen.nl
 I.v.m. de totale lockdown t/m 2 maart 2021 zijn wij gesloten.
 * Actie geldig t/m 5 maart 2021.

JANSMA WONEN

Daar waar de ene beautysalon gewoon de lockdown afwacht, springt Beauty Style in op trends. 'Als ondernemer moet je juist nu creatief zijn. In de eerste lockdown hebben we een webshop gemaakt, die komt nu goed van pas. Daarnaast maken we vlogs over alles wat we kunnen bedenken en springen we in op de behoefte van de klant, zodat deze ook betrokken blijft.' Beauty Style heeft veel tips voor de mensen thuis, hoe je bijvoorbeeld in deze periode je huid toch mooi kunt houden vanuit huis. 'Dit doen we door middel van videobellen, via de mail, app of telefonisch, wat de klant wil. Ook bieden we home treatments aan, doe-het-zelf verfpakketjes voor de wenkbrauwen en net nieuw is een Online Huidadvies', vertelt Marjan trots.

Op de Scherjontsjes

Advertorial

ERWIN JOUSMA:

‘Wat mij drijft is dat een vitale liberale democratie afhankelijk is van onze sociale cohesie. Daar moeten we voorzichtig mee omgaan. We delen onze cultuur, geschiedenis en taal. We moeten behoedzaam zijn om anderen die andere levensstijlen aanhangen hierin een plek te geven.’ Erwin Jousma is de nummer 21 op de landelijke kieslijst van Forum voor Democratie. ‘We moeten open gesprekken voeren en heikele onderwerpen durven aansnijden en op de agenda plaatsen. Dat doen we nu al in de statenvergaderingen.’

Binnen de provinciale staten van Friesland worden bepaalde onderwerpen met handschoentjes aan opgepakt, constateert Jousma, die in het dagelijks leven wiskundeles geeft aan leerlingen van het Friesland College. ‘Het zijn van politicus is niet ons doel. De provinciale staten zijn van belang, maar het kan geen kwaad om regelmatig naar je eigen rol te kijken. Wij vinden dat de provinciale staten zich moeten richten op de kerntaken. Het bestuursorgaan maakt zich belangrijker dan het zou moeten zijn. Waarom moet je je overal mee bemoeien? Wat je moet doen is belangrijke zaken op de agenda plaatsen en hierover zonder last of ruggespraak open over discussiëren. Provinciale staten hebben een taak als het gaat om de inrichting van de ruimtelijke ordening en nog een paar aanverwante zaken, daar zou je je toe moeten beperken.’

Die beperking ziet Jousma zich ook graag landelijk voltrekken. ‘De kosmopolitische agenda viert hoogtij. De globalisering en het centraliseren van macht zijn zaken waar wij ons tegen keren. Net na de oorlog had Nederland 1000 gemeenten, nu zijn er nog 385. Iedereen heeft de mond vol van ‘de kloof tussen burger en politiek die steeds groter wordt’, maar wie doet

er wat aan? Forum voor Democratie wil terug naar kleine gemeentes. Wethouders moeten hun burgers kennen.’

‘Het is maar een klein onderwerp: de wolf in Friesland, maar het maakt veel duidelijk hoe we over bepaalde zaken denken. We leven in Nederland in een reservaat met mensen. Biodiversiteit is belangrijk, maar moet niet overheersen. Als je spreekt over de wolf, die bij vestiging hier dan de hoogste plek in de voedselketen inneemt dan volgt daarna de beer. Komt de wolf, komt de beer. Willen we dat?’

De jongeren op zijn middelbare school vinden als het om corona gaat de huidige tijd een zeer moeilijke periode. Erwin Jousma: ‘De jeugd heeft het enorm gehad met de maatregelen rond corona. Het sociaal contact is weg.’ Lockdowns werken niet, zegt Forum voor Democratie. Ze zijn niet effectief om coronavirussen in te dammen. Daarom nemen veel landen en staten afstand van opsluiten en winkel-sluitingen. Jousma: ‘Hoewel Forum scherp wil formuleren en vrij wil debatteren, vind ik het verbonden voelen met elkaar het belangrijkste. We moeten niet alles labelen want dan raken we ontheemd van wie we zijn als samenleving met het risico op anarchie.’

Belgisch Mediahuis met kruimeldief door de cijfers van NDC Mediagroep

De ongerustheid neemt toe nu het Belgische Mediahuis diep in de cijfers is gedoken van de in december vorig jaar overgenomen noordelijke uitgever NDC Mediagroep. Mediahuis heeft diverse werkgroepen aan het werk gezet om de route naar 2023 te bepalen. Route 23 is de werktitel van de diverse onderzoeken.

De vraag is wie de eindstreep haalt op weg naar 2023. Koos Boot, de nieuwe algemeen directeur van NDC Mediagroep en opvolger van de opgestapte Pier Baarsma, heeft opdracht gegeven aan tientallen werkgroepen om te onderzoeken hoe de diverse sectoren er financieel voor staan. Centrale thema voor de werkgroepen is: wordt er wel geld verdiend aan allerlei relaties (partnerships), evenementen en uitgaves?

Boot, registeraccountant van professie, lijkt haast te maken gezien de eerste zichtbare acties. Fotojournalisten zijn ontevreden over hun nieuwe contract en per 1 februari sneuvelde het internet-

platform Suksawat. Het jongerenplatform droeg niet bij aan het financieel resultaat. Dat liet de laatste drie jaren miljoenenverliezen zien. Het eigen vermogen daalde naar 9,6 miljoen euro negatief. De jongeren worden nu verwezen naar LC NOW, dat voorzichtig via Instagram is opgestart en 705 volgers telt.

Dat aantal moet snel stijgen, wil het op resultaat gerichte beleid van Boot aansluiten op de ambities van het crossmediale bedrijf met drie dagbladtittels, achtendertig weekbladen, zes digitale platforms en vijftien events. Mediahuis is een speelgoeddoos die je opentrekt, zo typeert een optimistische sales director Marc Reineman in een gesprek

met het blad Nieuwsmedia de mogelijkheden van Mediahuis-Boot zal evenwel die speelgoeddoos bewaken als een Fort Knox om de motor goed te laten blijven draaien. Wat niet rendeert, komt niet binnen. Het kan bijna niet anders dan dat hij zich nu al heeft verbaasd over een aantal zaken die het centrale thema in de weg staan. Zo is de digitale weg voor de 14.000 zakelijke relaties

waarover Reineman spreekt voor velen een oncomfortabel zandpad. Bereiks-, effectiviteits- en kostencijfers blijven ondoorgroendelijk. Daarnaast wordt langzaam zichtbaar wat de werkelijke

opbrengsten zijn van bepaalde partnerships en evenementen waarbij veel advertentieruimte gratis wordt weggegeven. Het zijn geen al te vrolijke resultaten die de werkgroepen ophoesten. Bij diverse relaties van NDC Mediagroep is al geruime tijd ergernis over grote kortingen (tot aan zeventig procent toe) die worden weggegeven zonder dat daar deugdelijk beleid aan ten grondslag ligt. Adverteerders spreken van complete wildwesttaferelen en ordinaire koehandel bij het bepalen van de prijs. Met behulp van de kruimeldief, de handzame stofzuiger, zal Koos Boot naar verwachting voor de zomer duidelijk maken hoe Route 23 zal worden bereden, en met wie.

Met de vakbonden worden binnenkort besprekingen gevoerd over het sociaal beleid dat gehanteerd gaat worden wanneer er ontslagen vallen. Dat die er zullen vallen, daarvan is iedereen bij NDC Mediagroep doordrongen.

naar Den Haag

JOHAN TALSMAS:

‘Sinds de oprichting van Forum voor Democratie ben ik van de partij. De directie democratie van onder op vind ik belangrijk. De bevolking moet weer een stevige stem krijgen. Forum heeft dat laten zien met het organiseren van het Oekraïne-referendum.’ Dat premier Rutte hier een lachertje van maakte met zijn inlegvel (een summere toevoeging van de bestaande regelgeving) is veelbetekenend; het laat zien hoe de democratische vlag wappert, vindt Talsma, nummer veertig op de lijst. ‘Ik zie het in mijn eigen gemeente, waar gedoe is over de verkoop van het voormalige gemeentehuis in Kollum. Als eenmansfractie van de Eerste Lokale Partij Noard East-Fryslân hebben wij die verkoop aangekaart en is de wethouder teruggefloten door de rechter.

Talsma staat met zijn Scherjontsjes (de beroemde klompen van de firma Scherjon) met de voeten in de klei. Hij is een man van de praktijk die als eigenaar van handelsbedrijven in kunststofkozijnen, ledverlichting en onregelmatige handel (‘soms koop ik een container met pantoffels’) het klappen van de zweep kent. ‘Als ik naar Den Haag ga, dan is dat op klompen. Thierry geeft mij enorme energie. Ik vind met hem dat het coronabeleid snel van tafel moet. De democratie moet handen en voeten krijgen. Wachtgeld voor bestuurders moeten we afschaffen.’ Dat daardoor wellicht minder animo zal bestaan om te willen besturen, daarvan is Talsma niet overtuigd.

Talsma plaatst grote vraagtekens bij het klimaatbeleid dat onder premier Rutte

Boeren worden door de politiek voor de bus gedonderd

is gevoerd. ‘Ik geloof niet in die klimaatwaan. Er worden miljarden euro’s over de balk gegooid. Eindelijk begint de discussie over biomassa op gang te komen. Waar we naartoe moeten is kernenergie.’

NYNKE KOOPMANS:

‘Dat het kabinet instemde met de stikstofwet betekende voor mij als melkveehouder het breekpunt.’ Ze brak met de VVD, waarvoor ze in staten en raad zat. ‘Dat besluit was zo ingrijpend voor alle boeren in ons land, en ook voor anderen. Die impact is voor buitenstaanders bijna niet te begrijpen. Het betekent dat van de een op de andere dag vergunningen ongeldig worden verklaard en dat betekent weer waardedaling van grond en een fundamentele ingreep in jouw bedrijfsvoering. Je staat machteloos, dat is wat we met onze boerenacties willen laten zien. We worden bijna tot wanhoop gedreven, terwijl we zulke mooie bedrijven hebben. We worden door de politiek voor de bus gedonderd.’

‘Onlangs was ik bij een politieke bijeenkomst in Lichtenvoorde, op het festivalterrein van de bekende Zwarte Cross. Daar zie je dat de boeren afstand hebben genomen van VVD en CDA. Voor de VVD’er was het een sneue ervaring, maar ook de CDA’er werd stevig onder handen geno-

men. Forum slaat overigens ook aan in de grote steden. Daar worden de gevolgen van de coronamaatregelen snel zichtbaar. In Leeuwarden zie je de gevolgen van dat beleid op de Voorstreek voltrekken: leegstand en verpaupering. Als je deze lijn volgt, zitten we binnenkort in een compleet tranendal.’

Volgens Nynke Koopmans is rondkomen van haar melkveebedrijf in Tytsjerk, grenzend aan de gemeente Leeuwarden, erg moeilijk. Haar man heeft er een baan bij als uitvoerder bij het loonbedrijf van Jelle Bijlsma. De zeventig Frisian Holsteins van Koopmans leveren melk aan Aware. Via een speciale melkstroom komt het melk terecht in de schappen van Albert Heijn. ‘Je haalt er geen inkomen uit. De opbrengsten gaan grotendeels naar de leverancier van het voer en de veearts.’

Koopmans vindt dat er een politieke ommekeer moet komen. ‘De politiek roept van alles maar is zich te weinig bewust van de gevolgen voor mensen zoals wij. We worden op kosten gejaagd en dan zet de gemeente Leeuwarden de zuidkant ook nog eens op slot voor uitbreiding van boerenbedrijven. Wij zijn bezig met het produceren van voedsel. Je moet het bijna van de daken schreeuwen. De kosten van onze grondstoffen zijn in de laatste jaren

met dertig tot vijftig procent gestegen. Dat heeft natuurlijk ook te maken met de greep van de handel op onze business. Ook dat zal anders moeten. Onze buurman is groothandel Makro in Leeuwarden. Daar liggen kilo’s vlees in de vriezers afkomstig uit Zuid-Amerika. We moeten scherper kijken naar dergelijke zaken en ons afvragen of we dat wel moeten willen. Het gaat om voedselzekerheid, dat lijkt de gewoonste zaak van de wereld maar is het niet. Niemand praat erover dat de graanvoorraad in het diepste dal zit.’ Misschien klinkt het onder die omstandigheden een beetje gek, maar als Nynke Koopmans aan haar drie volwassen kinderen vraagt wat ze later willen worden zeggen ze in koor: ‘Boer!’

Eric Hoekstra

biddend voor beulen te Leeuwarden

ZO’N VREEMDE DROOM

Ik heb vannacht zo’n vreemde droom gehad: engelen der wrake traptten de deur in bij Lodewijk Asscher en Jetta Klijnsma (beiden PvdA). Ze werden uit hun huis gesleurd, terwijl hun partners en kinderen handenwringend toekeken. ‘Hij is onschuldig’, riep de handenwringende vrouw van Lodewijk Asscher. Maar de engelen der wrake zeiden: ‘Hij is schuldig tot hij bewezen heeft dat hij onschuldig is.’

Lodewijk riep: ‘Hoe kan ik nu bewijzen dat ik onschuldig ben?’ De engelen zeiden: ‘Je moet van elke dag en elke nacht kunnen bewijzen dat je onschuldig bent. Anders ben je een fraudeur.’ Lodewijk riep uit: ‘Maar dat is onmogelijk! Dat is onmenselijk wreed!’ Toen zeiden de engelen: ‘Dat is precies wat jij bijstandsgerechtigden hebt aangedaan. Zij moeten bij het minste vermoeden bewijzen dat ze onschuldig zijn. Anders worden ze als fraudeur bestempeld. En dat is ook precies wat jullie de slachtoffers van de toeslagenaffaire hebben aangedaan.’

Hijgend werd ik wakker! Ik had medelijden met de schuldigen, de daders: de topambtenaren die dit bedacht hadden, de regering die het had uitgevoerd

(PvdA + VVD: Rutte 2) de Tweede Kamer die ervoor had gestemd (voor stemden ook CDA en D’66), de media die het hadden goedgepraat (LC, NRC, NPO, NOS, BNN-Vara, enz.).

‘Heer, vergeef het hun, zij weten niet wat ze doen’, dacht ik. Want als christen moet je bidden voor beulen, en wel dat ze zich bekeren en berouw hebben van hun misdaden. Maar wat als ze zich niet bekeren? Waar brengen de engelen der wrake hen dan heen?

Ik had ook medelijden met de slachtoffers: mensen met verwoeste levens, die hun rekeningen niet meer kunnen betalen, uit huis worden gezet, die niet slapen uit angst voor het zoveelste incassoburo, hun kinderen kwijtraken. Dat allemaal omdat ze ten onrechte als fraudeur zijn aangemerkt.

Helden hebben deze zwarte bladzijde uit de Nederlandse geschiedenis aan het licht gebracht, voor wat betreft de Toeslagenaffaire: Pieter Omzigt (CDA), Renske Leijten (SP) en Farid Azarkan (Denk). Maar ze zijn jarenlang tegengewerkt door de beulen op het ministerie en in de regering. Met WOB-verzoeken kregen ze documenten die grotendeels zwartgelakt waren. Van mijn naamgenoot WOB-ke Hoekstra had ik toch meer steun voor WOB-verzoeken verwacht.

Het gezwel van de Toeslagenaffaire is nu gebarsten. Maar precies hetzelfde is aan de hand bij de Participatiewet. Hoewel bijstand een recht is, behandelt de overheid bijstandsgerechtigden als fraudeurs. De overheid doet alsof bijstandsgeld een schuld betreft. Als iemand in de bijstand wekelijks een gratis maaltijd krijgt, trekt de overheid als een soort van schuldeiser dat geld van de bijstand af, en geeft een boete eroverheen.

Het rapport over de Toeslagenaffaire heet ‘Ongekend onrecht’. Ook de media hebben jarenlang gefaald, omdat ze liever de politiek in de kont kropen. Gods engelen der wrake zullen ook hen weten te vinden, als zij zich niet bekeren.

REACTIE OP RUBRIEK 'TE GAST' VAN WETHOUDER DE HAAN

Beeld Anton Feddema

In 'Te Gast' van de LC van 10 december jl. schrijft wethouder Hein de Haan dat woningbouw bij De Hem ten zuiden van Goutum het daar gelegen weidevogelgebied Hounspolder 'niet bijt'. Was het maar zo!

Woonwijk De Hem nekslag voor de weidevogels

De realiteit is echter anders. De gemeenteraad neemt in 2018 unaniem een motie aan waarin B&W worden opgedragen het behoud en de bescherming van dit ecologisch bijzonder waardevolle gebied te regelen. Tot ons genoegen mag de molenstichting in Goutum het beheer van de weidevogelpolder samen met een natuurvriendelijke boer optimaliseren.

Hoewel er al langer rekening gehouden wordt met bebouwing, krijgt pas in 2019 het gerenommeerde ecologisch adviesbureau Altenburg & Wymenga (A&W) opdracht te onderzoeken of woningbouw en bescherming van het weidevogelgebied elkaar niet bijten. Dat advies van mei 2020 is veelzeggend en glashelder:

- **De Hounspolder is nog één van de laatste goede weidevogelgebieden aan de zuidrand van Leeuwarden**
- **Realisering van de buurtschap de Hem leidt ertoe dat het weidevogelgebied verloren gaat**
- **Pas bij een bufferzone van minstens 300 meter zal de polder geen of nauwelijks invloed van woningbouw ondervinden**

Bebouwing van De Hem 'bijt' de weidevogels dus wel degelijk en is daarom helemaal niet vanzelfsprekend. Bebouwing kan zelfs beter helemaal achterwege blijven. De wethouder stelt dat De Hem keihard nodig is voor de woningbehoefte van Leeuwarden. Tot 2050 ligt er een bouwopgave van 10.000-15.000 woningen. Daar willen wij niets aan afdoen.

De wereld is intussen wel behoorlijk veranderd. In kantorenstad Leeuwarden zullen veel kantoorgebouwen leeg komen te staan, geschikt om te verbouwen. De rijksoverheid wil sowieso meer binnenstedelijk bouwen, ook om weilanden te sparen. Met de beoogde woningbouw in De Klamp, Unia, De Middelsee (3200 woningen) Blitsaerd en op termijn het spoordokkwartier is er meer dan voldoende ruimte om te kunnen bouwen. Bij verschillende bouwlocaties zijn de planologische voorbereidingen al veel verder dan bij De Hem. Kortom De Hem is, zeker voorlopig, helemaal niet nodig.

Eerdergenoemd advies van A&W kwam de gemeente natuurlijk heel slecht uit. Daarom is het advies tot nu toe willens en wetens "onder de pet gehouden". Dat is hoogst onfatsoenlijk! Naar alle betrokkenen toe. Was dit advies wel bekend geweest dan was er tijdens de door de gemeente georganiseerde inspiratiebijeenkomsten en de klankbordvergaderingen met omwonenden een heel andere discussie geweest. Door deze belangrijke informatie achter te houden zijn alle betrokkenen op het verkeerde been gezet.

Is het wel zo logisch dat wat 10 jaar geleden is opgenomen in de Structuurvisie De Zuidlanden dan ook koste wat kost gerealiseerd wordt? De structuurvisie geeft richtingen aan, geen verplichting tot bouwen waar op de kaart een cirkeltje is getekend. Het denken moet niet ophouden! Voortschrijdend inzicht kan leiden tot andere afwegingen.

Wie de moeite neemt ook oudere onderliggende documenten te raadplegen komt tot verrassen-

ALS DE GEMEENTERAAD ZICHZELF EN ZIJN ADVISEURS SERIEUS NEEMT IS ER ALLE AANLEIDING OM HET BEBOUWEN VAN DE HEM TE HEROVERWEGEN. ER ZIJN NU NOG GEEN ONOMKEERBARE BESLISSINGEN GENOMEN.

de ontdekkingen. Zo staat in de Milieu Effect Rapportage (MER) uit 2006 dat 'goede weidevogelgebieden ten zuidoosten van Goutum gespaard zouden moeten worden'. De raad geeft bovendien de opdracht om bij ieder nieuw plandeel te onderzoeken 'of het ook milieuvriendelijker kan'. Bij het waardevolle weidevogelgebied ten zuidoosten van Goutum (de Hounspolder) mag 'ontwikkeling (woningbouw) pas plaatsvinden als dat vanuit milieueffecten bezien verantwoord is'.

In het Masterplan voor De Zuidlanden uit 2003 staat bij de ambities voor de ecologie: 'behoud en versterking van ecologische waarden'. Allemaal bestuurlijke uitspraken van de gemeenteraad!. Van de raad mag verwacht worden dat het consequent is in zijn beleid, zeker als het gaat om bescherming van al aanwezige natuur. Het is niet geloofwaardig als de raad deze eerdere besluitvorming straks gewoon negeert.

Met de publicatie deze week van het concept-stedebouwkundig plan voor De Hem is in elk geval duidelijk dat B&W vooralsnog niet bereid zijn rekening te houden met die eerdere uitspraken van de raad, noch met het duidelijke advies van de ecologische adviseur, noch met het (negatieve) advies de klankbordgroep waarin alle direct betrokkenen zijn vertegenwoordigd. Ondanks alle ingebrachte argumenten om maximaal rekening te houden met behoud van de weidevogels in de Housdykpolder, is er in het plan slechts een groene, natte buffer van 45-75 m ingetekend.

Volstrekt onvoldoende en niet in de buurt van de geadviseerde 300 meter. Daarmee wordt bestaande hoogwaardige natuur willen en wetens op korte termijn volledig vernietigd. Dat mag een gemeentebestuur dat graag groen en duurzaam wil zijn niet laten gebeuren.

Het plan ligt nu ter inzage met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Ik hoop en verwacht dat daar ruim gebruik van gemaakt zal worden om de raad die een eigen verantwoordelijkheid heeft, op andere gedachten te brengen.

Door De Hem voorlopig met rust te laten, krijgen de weidevogels wel de garantie om maximaal te gedijen en de inwoners van Goutum en De Zuidlanden behouden het laatste stukje open groene ruimte aan de zuidkant van Goutum dat zij terecht zo waarderen. Dat het leeft bewijst het ondertekenen van de petitie door ruim 1900 mensen.

Het kan ook, want er zijn voldoende alternatieve bouwlocaties voorhanden. De laatste weidevogels van Leeuwarden behoeven en mogen niet opgeofferd worden.

LAAT DE HEM MET RUST!

JOHANNES OSINGA, VOORZITTER
DORPSBELANG GOUTUM
REMBRANDT VELDHUIJZEN VAN
ZANTEN, VOORZITTER MOLEN-
STICHTING GOUTUM

Recreatiepark De Tien Heugten

Boek nu uw zomervakantie in een Safaritent of neem uw eigen caravan mee!

SUCCES HOLIDAYPARCS
Drenthe... doet wat met je

www.detienheugten.nl
Westdorperstraat 29 | 9443 TM Schoonloo
Reserveren via 0592 501 220

Door Frans Boonstra

Leeuwarden bouwt met verkeerde motieven

Leeuwarden is duidelijk gericht op de stad Leeuwarden en zijn wijken. De dorpen blijven in dezen een ondergeschoven kindje, die wel de aandacht krijgen van de gemeente, maar waar geen acties worden ondernomen. De gemeente is verdeeld in de stad Leeuwarden met zijn wijken en daarnaast 35 dorpen, waarvan Stiens de grootste is.

In de gemeente Leeuwarden zijn twee woningcorporaties: Elkie en Woon-Friesland. Met deze woningstichtingen maakt de gemeente afspraken. Echter, de woningstichtingen maken afspraken met alle 17 gemeenten in de provincie Friesland waardoor de koek oftewel het kapitaal van deze stichtingen verdeeld moet worden over alle 17 gemeenten en niet alleen toekomt aan de gemeente Leeuwarden.

Gelet op de te betalen verhuurdersheffingen (opgelegd door de landelijke overheid na het debacle met corporatie Vestia) door deze stichtingen, blijft er niet veel geld over voor vernieuwing, laat staan onderhoud, van bestaande verhuurwoningen. Bouwen van nieuwe woningen door de woningstichtingen is veelal niet haalbaar door de hoge grondprijzen in de gemeente Leeuwarden (op dit moment 500 euro per vierkante meter in Goutum-Zuid).

Hierdoor zijn de stichtingskosten te hoog voor de woningstichting en haar doel-

groep. Dan laat de gemeente het over aan ontwikkelaars die verder niet participeren (of vaak eenmalig) aan het leefklimaat in de gemeente. De projectontwikkelaar, vaak afkomstig van buiten de provinciegrenzen, gaat er dus met het kapitaal vandoor.

WoonFriesland heeft daarnaast de afgelopen jaren bestaande huurwoningen verkocht, gesloopt en zorgwoningen/complexen afgestoten, evenals diverse multifunctionele centra (MFC's) en Fier Fryslân. Elkie heeft zelfs woningen in de dorpen verkocht.

Gelet op de doelgroepen die gehuisvest zijn, of dienen te worden in de gemeente Leeuwarden en gelet op de grondposities in de stad en daaromheen, zou het misschien wel wenselijk zijn dat de gemeente Leeuwarden zelf weer een woningstichting gaat oprichten en beheren. Recentelijk heeft Amsterdam dit ook al gedaan om de huisvesting in eigen hand te houden. De gemeente Leeuwarden kan dan Friese aannemers en bouwers selecteren die voor de gemeente gaan bouwen. Hierdoor blijft de gemeente eigendom van de grond en de woningen. Verder blijft

het kapitaal in de gemeente beschikbaar en kan de gemeente zelf de doelgroepen bedienen.

Allereerst moet de gemeente kijken naar de bebouwingsmogelijkheden binnen de huidige stad en het gebied rond het dorp Goutum (de HEM) voorlopig in de ijskast zetten. Dit in verband met de aanwezigheid van grote groepen vogels die in dit gebied leven. Wel zou de gemeente de ontwikkeling van Middelzee door moeten zetten en dit dan in eigen beheer ontwikkelen, aangezien alle grond hier in eigendom is van de gemeente Leeuwarden. Hier kunnen volgens de prognoses zeker 3200 woningen gebouwd gaan worden. Dit zou een mooie start zijn van de veranderingen op de lokale woningmarkt.

DORPEN IN DE GEMEENTE LEEUWARDEN

Door de recente herindeling heeft de gemeente nu 35 dorpen binnen de gemeentegrenzen. Echter, door oud beleid van de provincie en de gemeente Leeuwarden hebben deze dorpen geen mogelijkheden gehad voor uitbreiding van woningbouw, aangezien de inspanningen gericht waren op de grote stad Leeuwarden. Maar juist nu hebben de dorpen woningen nodig om hun leefbaarheid te behouden. Ook in deze coronatijd willen de mensen graag in de buurt blijven wonen.

De gemeente zou in alle dorpen een onderzoek moeten doen naar waar er behoefte aan is. Welke wensen de bewoners hebben, welke doelgroepen men moet huisvesten en welke mensen graag willen verhuizen, waardoor er op korte termijn al grote woningen vrijkomen. Hier zou dus per dorp maatwerk geleverd moeten worden voor jongeren, ouderen en gezinnen, waarbij tegelijkertijd rekening gehouden kan worden met de doelgroepen om zo de leefbaarheid in een dorp te behouden.

STAD LEEUWARDEN EN WIJKEN

Ook in de stad Leeuwarden is een inventarisatie nodig per wijk wat de behoeftes zijn van de huidige bewoners: wie op korte termijn wil verhuizen en welke behoeftes in de wijken nodig zijn. En hoeveel grond, oude gebouwen, winkels in de stad en wijken er nog geschikt zijn te maken voor huisvesting. In Blitsaerd zijn nog voldoende mogelijkheden, alsook in de huidige Cambuur-locatie (570 woningen).

Verder is aan de locatie Snekerterweg ruimte voor vele honderden woningen, alsmede de nieuwe Cambuurlocatie met vermoedelijk ook ruimte voor woningen of complexen voor doelgroepen.

Per wijk zou de gemeente kunnen onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om ook de wijken aantrekkelijk te maken en leefbaar te houden. Nieuwbouwwijken als Zuiderburen, Blitsaerd, Wiarda, Techum en de Klamp hebben geen sportvoorzieningen of gemeenschappelijke voorzieningen waar de huidige bewoners elkaar kunnen ontmoeten.

De gemeente Leeuwarden roept nu dat behoud van sociale woningen van belang is om de vitaliteit van de dorpen in stand te houden. Dit terwijl het afbouwen van de sociale sector al tien jaar kabinetsbeleid is en de gemeente Leeuwarden en de provincie Friesland hier ook aan meegewerkt hebben door de woningbouw te concentreren in de stad.

ANDERS NAAR WONEN KIJKEN

Op de korte termijn moet de gemeente Leeuwarden niet alles uit de kast trekken om duizenden woningen te bouwen. Dit gaat ten koste van kostbare, maagdelijke, vogelrijke en kwetsbare natuur grond nabij Goutum. Maar ook nu, in deze coronatijd, staan de ontwikkelingen, wensen en behoeften niet stil.

- Ik noem een paar zaken:
- Inkomensverlaging door de huidige economische ontwikkelingen. (Leeuwarden heeft al een grote groep inwoners die onder de inkomensgrens van 17.000 euro zitten.)
 - Duurzaamheid, vergrijzing, energietransitie, klimaatverandering en verscheidenheid van bouwen in een groen gebied hebben een grote invloed op de nieuw te realiseren woningen.

Er moet een goede visie komen met een open en eerlijke communicatie tussen de inwoners en de gemeente. Geen verborgen agenda's of akkoordjes met ontwikkelaars. Het zou de gemeente goed doen om hiervoor een proef te doen in het gebied Middelzee. Een eigen woningstichting voor ongeveer 3200 woningen, waarbij alle aspecten met de toekomstige wensen van de huidige inwoners van de gemeente Leeuwarden worden meegenomen. Daarnaast kan de gemeente in de stad nog genoeg ontwikkelen voor de huidige inwoners.

EEN EIGEN ONDERNEMING STARTEN IS NIET EENVOUDIG

Een eigen onderneming starten is niet eenvoudig. Maar misschien is het handiger om met jouw onderneming aan te haken bij het journalistieke portaal www.liwwadders.nl of bij de krant Stadsblad Liwwadders.

Denk eens aan de mogelijkheid van het maken van een creatieve blog of vlog met maatschappelijke betekenis zoals fuckdiestudieschuld (snel je studieschuld aflossen), of de Rotterdamse Vers Beton (discussieplatform over gemeentelijke projecten en architectuur). Of je maakt een mooi overzicht van actuele kunst of een culinair overzicht met alles wat daarbij om de hoek komt kijken. Misschien zie je een markt in een lokaal platform van 'vraag en aanbod'. Er zijn genoeg voorbeelden op het internet te vinden, zodat je het wiel niet opnieuw hoeft uit te vinden. Kijk eens naar debuik (culinair Rotterdam), of naar de website kunstvoorjou.

LIWWADDERS BIEDT KANSSEN

Je kunt ons ook een voorstel sturen om een deel van de website van www.liwwadders.nl aan te pakken en verder te ontwikkelen. Kijk eens naar het onderdeel Regiolinks: zoek en vind in Leeuwarden en omgeving. Of je gaat combinaties aan met bijvoorbeeld de kunstuitleen of een bepaalde winkelstraat en ontwikkelt gezamenlijk een voorstel. Liwwadders heeft een behoorlijk bereik en staat open voor frisse ideeën.

Jouw voordeel is dat je met een minimale investering (vrijwel niks) meteen aan de slag kunt. Ons voordeel is het verder versterken van het journalistieke portaal www.liwwadders.nl en het Stadsblad Liwwadders. Heb je een idee? Wil je iets ontwikkelen met onze krant het Stadsblad Liwwadders, podcast, fotografen of vormgever? We horen het graag. Stuur je initiatief naar info@liwwadders.nl of bel voor informatie naar 058-2133138.

Door Gerard Jorna en Andries Veldman • Beeld Anton Feddema

AMBTENAREN BEPALEN

Weinig Leeuwarders kennen Reindert Hoek. Alhoewel hij tot voor kort als gemeentesecretaris de hoogste baas was van alle 1200 Leeuwarder ambtenaren treedt hij zelden naar buiten. Hoek houdt zich, zoals het hoort, verre van de publiciteit. Dat naar buiten treden laat hij over aan degenen die hij dient: de leden van het college en de burgemeester. Een spaarzaam publiek moment was Hoeks' optreden tijdens het evenement Culturele Hoofdstad in 2018 in de Blokhuispoort. Hier ontvouwde hij een welhaast revolutionaire kijk op besturen. De 'macht' van colleges zou nog verder moeten afnemen.

Een korte schets leert ons hoe een gemeente wordt bestuurd. Gemeentesecretaris Reindert Hoek zit in de cockpit met naast hem zijn co-piloten. Daarachter in de business seats zitten, goed geacommodeerd, de leden van het college. Verderop, achter het gordijntje, zitten de raadsleden. De raad als allerhoogste gezagsorgaan binnen een gemeente en het college als uitvoerend bestuursorgaan leggen hun lot in handen van de cockpit. In de cockpit worden de beslissingen genomen en de routes uitgezet. De leden in de business seats laten zich de beslissingen die voorin worden genomen graag aanleunen. Als de wielen de grond raken klinkt er applaus in de business seats en van achter het gordijntje. Hè gelukkig, we zijn weer veilig geland.

Wat in de cockpit wordt besloten wordt linksom of rechtsom uitgevoerd. De piloten in de cockpit buigen zich over ieder document van ook maar enige importantie. Moeten er juridische procedures worden ingezet om de belangen van particulieren in recreatiegebied De Groene Ster te bestrijden, dan wordt dit in de cockpit beslist. Moet hiervoor een financiële open eind-regeling voor worden vastgesteld? Dan gebeurt dit in de cockpit. De leden in de business seats hoeven alleen nog maar hun handtekening te zetten.

Het was een gezellige boel op het afscheidsfeestje van de Leeuwarder gemeentesecretaris in de statige Oranjezaal van het oude stadhuis. Reindert Hoek werd op 10 oktober 2019 met waarderende woorden en presentjes

overladen. Bodes liepen af en aan om drankjes en versnaperingen voor hun baas en zijn genodigden rond te brengen. Het geheel werd muzikaal omlijst door zijn broer Klaas Hoek en de stemkunstenaressen Greetje Bijma.

Een paar kamers van de Oranjezaal verwijderd was het een stuk minder gezellig. Hier zaten onverwacht burgemeester Buma, griffier Frans van der Heide en het LIJST058-raadslid Selo Boxman bij elkaar. Boxman werd tot haar niet geringe verrassing geconfronteerd met het nieuws dat er een integriteitsonderzoek tegen haar zou worden ingesteld. Voor het eerst werd zij geconfronteerd met een verdenking die grote gevolgen zou hebben. Op deze voor Reindert Hoek zo feestelijke dag werd het treurige lot van het raadslid Selo Boxman bezegeld. Precies zoals het in de cockpit was bekookstoofd.

Een paar dagen eerder was de schrik op het Stads Kantoor groot, toen tussen de stukken van de rechtszaak tussen de gemeente Leeuwarden en Split Vision, het Eindhovense softwarebedrijf waarmee de gemeente in conflict was geraakt, een mailbericht van Machiel van der Schaaf werd aangetroffen. De chieftinformatie officer (hoofd ict) van de gemeente Leeuwarden was na deze ontdekking in alle staten.

De hotmail door griffier Frans van der Heide opgesteld, was

naar de raadsfractie van LIJST058 gezonden en daarna terechtgekomen bij de directeur van Split Vision. Nu lag het op het bureau van André Alberda, senior adviseur juridische zaken van de gemeente Leeuwarden.

In de mail wordt gesproken over Robbert, de directeur van Split Vision en Otto, de fractievoorzitter van LIJST058. De twee mailen elkaar over een rapport waarin de ict-structuur van de gemeente Leeuwarden wordt beoordeeld.

Beste Robbert,

Wij hebben onderstaande mail ontvangen. Hieruit blijkt dat het rapport wel degelijk bestaat en dat ze weten waar we het over hebben. Dag Otto,

Wij kregen onderstaand antwoord van Machiel van der Schaaf:

"Ik kreeg onderstaande vraag van Wout Martens binnen met het verzoek hierop te reageren. Zoals je weet zitten we midden in een juridische procedure met het bedrijf Split Vision. Begin dit jaar heeft 058 hierover al schriftelijke vragen gesteld, en hebben we beantwoord (zaaknummer Z205960-2019).

Er wordt nu een rapport gevraagd. Dat rapport maakt onderdeel uit van onze juridische case cq het juridisch traject waarin we zitten. Richting 058 (en de Raad) hebben we in de beantwoording van de vragen al aangege-

ven dat we tijdens een lopend juridisch geschil geen inhoudelijke informatie willen wisselen, omdat dit kan leiden tot een nadelige procespositie. Ook hebben we gemeld dat we de raad informeren zodra dat mogelijk is.

Ik heb het verzoek van raadslid Van der Galiën ook besproken met wethouder Tjeerdema, en we zijn van mening dat het verstrekken van de memo nadelige gevolgen kan hebben voor de juridische zaak. Dat moeten we echt niet willen. Zou jij hierin kunnen interveniëren richting 058 / Raad?

Ik ben van mening (en de wethouder is het met me eens) dat we dergelijke ingaande juridische trajecten niet moeten willen delen met de Raad(sleden). Ik hoor graag even van je (telefonisch / mail, wat je maar het beste uitkomt. Dank je vast!

Machiel"

Met vriendelijke groet,
Selo Boxman

De paniek op het Stads Kantoor na het openbaar maken van deze correspondentie was groot, zoals valt te lezen in de inmiddels openbaar gemaakte maar desondanks bijna geheel zwartgelakte e-mailcorrespondentie tussen de betrokken ambtenaren die bij het onderzoeksrapport van Capra Advocaten is gevoegd. Alberda heeft zijn eerste oordeel blijkbaar al klaar als hij schrijft over een 'vertrouwelijke' e-mail die zou zijn doorgespeeld. De vertrouwelijkheid wordt later ontkracht.

DOE MEE, DONEER! WWW.LIWWADDERS.NL

Hotel-Eetcafé Duhoux *sinds 1916*

• ETEN • DRINKEN •
• SLAPEN • GENIETEN •

GREATE BUORREN 4-8 • 9088 AE WIRDUM (FRIESLAND)
TEL: +31 (0) 58 255 15 13 • EMAIL: INFO@HOTEL-DUHOX.NL

LOT RAADSLID VAN LIJST058

Alberda schreef een boze mail aan Van der Schaaf en aan de manager shared service centrum Harm Brink.

André Alberda:
“dat het een kwalijke zaak is dat vanuit een raadsfractie vertrouwelijke e-mails worden doorgespeeld aan een partij met wie de gemeente op dat moment in een juridische procedure is verwickeld”.

“De waarschuwing dat verstrekking van bepaalde gegevens een nadelige procespositie van de gemeente zou kunnen ontstaan was blijkbaar geen reden om niet tot delen van de informatie over te gaan. Wat mij betreft een zaak van groot belang die door de gemeentesecretaris, griffier en burgemeester in gezamenlijkheid moet worden opgepakt”.

Daarmee was de toon gezet en de aandacht concentreerde zich daarna op het raadslid Selo Boxman van de fractie LIJST058 wier naam onder het doorgestuurde bericht stond.

Bij het aantreden van Van der Schaaf in de gemeente Leeuwarden had de gemeentesecretaris Reindert Hoek hem gevraagd om in het programma Digitaal Werken Noord-Friesland te stappen. De projectresultaten stonden onder druk en de samenwerking met Split Vision verliep moeilijk. Eerst werd Van der Schaaf adviseur over wat –naar eigen zeggen - ‘slim en wijs’ was en inmiddels was hij opdrachtgever van het programma Digitaal Werken Noord-Friesland geworden.

Van der Schaaf vond de vragen die raadsfractie LIJST058 stelde na een verontrustend bericht op 18 januari 2019 in de Leeuwarder Courant – eerder had Binnenlands Bestuur al bericht over het conflict (8 mei 2018) – over het conflict tussen de twee partijen eigenlijk maar onzin. De antwoorden die hij op deze vragen gaf bleken later onjuist en/of onvolledig. Bovendien beweerde Van der Schaaf na een Wob-verzoek (Wet openbaarheid van bestuur) van Split Vision zonder schroom en ten onrechte dat een rapport over de kwaliteit van de ict-infrastructuur niet voorhanden was. Vervolgens probeerde Van der Schaaf de griffie als tussenpersoon in te schakelen omdat hij het zelf niet nodig achtte de raadsfractie van Lijst058 van de juiste informatie te voorzien.

Maciel van der Schaaf mailt naar griffier Frans van der Heide:

“Hoi, zoals telefonisch afgesproken, stuur ik hierbij het mailtje dat ik dinsdag naar Frans (Van der Heide) heb gestuurd aan jullie door. “Zoals net telefonisch afgesproken, vind ik het niet logisch dat ik rechtstreeks raadslid Van der Galiën benader. We hebben vervolgens afgesproken dat jullie beantwoorden. Ik ga er dan ook vanuit dat jullie het

tingen kan worden beschouwd als plichtsverzuim en bestraft worden”.

Ook had hij de aandacht gevestigd op wethouder Hilde Tjeerdema (D66), die zich evenmin veel leek aan te trekken van haar wettelijke informatieplicht en de voor haar geldende “Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders in de gemeente Leeuwarden 2016”. Tjeerdema won op

teitskaart trok is op zijn zachtst gezegd opmerkelijk. Zeker in het licht van het feit dat er sinds kort een nieuwe burgemeester, Sybrand Buma, was aangetreden. Het leek erop dat Hoek met een knal wilde vertrekken.

Het is niet alleen opmerkelijk, maar ook merkwaardig omdat Hoek tot dan toe direct verantwoordelijk was voor de ict-infrastructuur van de gemeente

grote vrijheid van handelen. Maar volgens hem geldt wel een gemeentelijke gedragscode.

“Geen juridisch afdwingbare regelset dus, maar het in strijd handelen met deze code is minimaal reden om in raadsverband en ook met betrokkenheid van gemeentesecretaris en burgemeester (als voorzitter van b&w) een gesprek te over voeren.”

Ook al was het gewraakte e-mailbericht geheim noch vertrouwelijk, meldt Alberda dat een raadslid informatie waarvan hij redelijkerwijze moet weten dat het geheim of vertrouwelijk is, niet moet delen met derden.

“Communicatie vanuit de gemeenteraad kan tot een nadelige rechtspositie van de gemeente leiden in het geding en dat is vanzelfsprekend niet in het algemeen (gemeentelijk) belang”.

Alberda beseft dat deze opvatting geen in ijzer gegoten argument is om het raadslid aan te pakken en spit verder. Hij zoekt naar wat Hoek wil horen.

Uiteindelijk vindt hij in een zinsnede uit de gedragscode een stok om het raadslid Selo Boxman mee te slaan:

“Daarnaast moet een raadslid respectvol omgaan met de personen om hem heen, zie het volgende citaat uit de inleiding (van de gedragscode): “Integriteit is niet alleen een kwestie van regels, maar ziet ook op de onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang met burgers en organisaties, tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen politieke ambtsdragers en medewerkers, met behoud van eigen politieke inhoud en stijl, is van groot belang”

Alberda vindt dat het onnodig in de openbaarheid brengen van namen en functies van individuele ambtenaren niet in deze gedragscode past.

“Deze werken immers onder verantwoordelijkheid van het college en slechts het college is verantwoording verschuldigd aan de raad. Dat het hier gaat om de Chief Information Officer doet daar m.i. niets aan af”.

Hoek blijkt nog niet helemaal tevreden en wil ook dat de senior adviseur personeel en organisatie haar licht over de kwestie laat schijnen omdat zij, volgens Hoek “integriteitshandelen in portefeuille heeft”. De senior adviseur perso-

Hilde Tjeerdema leek zich evenmin veel aan te trekken van haar wettelijke informatieplicht

nu verder oppakken en verwacht dat onderstaand mailtje hierin helpt”.

Vriendelijke groet,
Machiel

Terwijl de zorg van Van der Schaaf had moeten uitgaan naar het oplossen van de gemeentelijke ict-infrastructuur en de mogelijke bijdrage van partijen hierin was hij druk bezig met het redden van zijn eigen hachje.

Van der Schaaf was nu in de betreffende openbaarheid van een civiele procedure (gemeente Leeuwarden tegen Split Vision) terechtgekomen en ook nog eens betrap op een leugen.

Hij had zichzelf te kijk gezet als een ambtenaar die het niet zo nauw neemt met de democratische spelregels en de voor hem geldende ambtsplicht, waar staat: “Je geeft de ambtelijke leiding en het bestuur juiste, relevante en volledige informatie. Het niet nakomen van verplichtingen kan worden beschouwd als plichtsverzuim en bestraft worden”.

haar beurt advies in bij, hoe kan het ook anders, gemeentesecretaris Reindert Hoek.

Van der Schaaf schreef vervolgens aan de gemeentesecretaris Reindert Hoek dat:

“het toch niet zo kan zijn dat raadsleden dergelijke informatie met leveranciers delen terwijl er zoveel op het spel staat, ook qua financiën. Wil jij dit oppakken, samen met griffier en de burgemeester?”

Alvorens Hoek hiertoe overging, vroeg hij eerst dekking bij de senior adviseur juridische zaken Alberda:

“Graag een analyse opstellen of het handelen van 058 juridisch laakbaar is dan wel in strijd met de integriteitsregels. Deze analyse heb ik nodig voor het driehoeksoverleg burgemeester, griffier en gemeentesecretaris.”

Dat de gemeentesecretaris, twee weken voor zijn afscheid, van de gemeente Leeuwarden de integri-

Leeuwarden, waarvan gebleken is dat die op vitale onderdelen niet deugde. Door zijn aanpak van Split Vision bij het beëindigen van de dienstverleningsovereenkomst had hij de gemeente Leeuwarden met grote financiële risico's opgezaaid. De afscheidnemende gemeentesecretaris was tevens verantwoordelijk voor de gebrekkige en onjuiste informatievoorziening door zijn ambtenaren. En tenslotte, niet onbelangrijk: Reindert Hoek was gedurende zeven jaar verantwoordelijk geweest voor de integriteit van zijn ambtenaren.

Adviseur juridische zaken van de gemeente André Alberda ging bliksemsnel aan de slag na het verzoek van zijn baas gemeentesecretaris Hoek. Binnen twee dagen had hij zijn analyse klaar.

Alberda schrijft dat het handelen van de leden van de raadsfractie van LIJST058 niet verboden of strafbaar is. Zij zijn volksvertegenwoordigers en hebben een

Vervolg Lijst058

neel en organisatie stelt hem niet teleur.

Zij wijst op een protocol dat de raad zou hebben vastgesteld en herinnert zich dat ter ondersteuning van de burgemeester er een adviescommissie integriteit is die de burgemeester bijstaat. Deze zou bestaan uit de gemeentesecretaris, de HR-functionaris van het concern, de senior juridisch adviseur van P&O met aandachtsgebied integriteit, de griffier en eventueel op afroep een externe deskundige.

Met deze informatie onder de arm nam Reindert Hoek, inmiddels één week voor zijn afscheid, het muzikale duo was al besteld, contact op met de griffier van de gemeenteraad Frans van der Heide, de man wiens taak het is de raadsleden optimaal te ondersteunen.

Volgens de verklaring van Van der Heide tegenover de onderzoekster van Capra Advocaten zou Hoek hem hebben verteld dat de wijze waarop de mails bij de processtukken waren gekomen *“eigenlijk niet kan en dat dat in zijn opinie strijdig is met de integriteitsregels”*. Van der Heide verzuimt te melden dat hij in zijn functie als griffier voor de belangen van de raadsleden op moet komen die over een ruim mandaat beschikken als het gaat om informatie te verzamelen om hun controleren-de taak uit te oefenen.

Men zou mogen verwachten dat de griffier, vanuit het perspectief van de gemeenteraad, enige kritische vragen zou stellen over de suggestie van de gemeentesecretaris dat het handelen van LIJST058 in strijd zou met de integriteitsregels. Wat was daar niet integer aan en welke norm was

dan overtreden? In de documenten is hierover niets te vinden.

Volgens de Instructie voor de griffier gemeente Leeuwarden 2014 dient deze zorg te dragen voor een goede en doelmatige ondersteuning van de raad en de leden van de raad afzonderlijk. De griffier is lid van de Vereniging van Griffiers die meerdere publicaties heeft gewijd aan de rol van de griffier als bewaker van de integriteit van de gemeenteraad.

Omdat vragen over en confrontatie met integriteitskwesties niet oplosbaar zijn zonder het raadplegen van deskundigen of

Gelet op zijn langdurige ervaring als griffier zou men mogen veronderstellen dat Frans van der Heide ook weet heeft van het Steunpunt Integriteitsonderzoek Politieke Ambtsdragers. Dat heeft in meerdere publicaties er op gewezen dat in gemeenten met een verziekte bestuurscultuur integriteit vaak de ‘joker’ is, waarbij extra waakzaamheid is geboden. De integriteitskaart wordt regelmatig te snel getrokken, soms met politieke motieven, soms oneigenlijk. Alle fouten en problemen worden dan integriteitsproblemen, alle waarden en normen worden dan integriteitscriteria.

getrokken dat het doen van een integriteitsonderzoek onvermijdelijk was. Dat is overlegd met de burgemeester”.

“Dan kom je in een traject terecht wat ondanks dat ik een aantal jaren meedraai als griffier en een aantal dingen heb meegemaakt, voor mij volstrekt nieuw was en dat je met protocollen te maken hebt die je moet volgen (-) Kijkend naar de verwijten die mevrouw Boxman vervolgens richting de griffie en de burgemeester maakt: denk ik, je zit in een zoektocht ook omdat je een dergelijk proces voor het eerst met elkaar ingaat. Dat betekent dat je het protocol zo goed mogelijk probeert te volgen. Daar zitten op enig moment ook wel eens

clusie, namelijk dat dit een schending van de integriteitsregels zou kunnen zijn en dat ze hier actie op moesten ondernemen.

In dit licht is de spijt die de griffier tijdens de raadsvergadering van 28 februari 2020 heeft geuit, niet geheel vrij van hypocrisie.

“Het spijt mij ten zeerste dat het ook voor haar persoonlijk tot een klein drama is geworden. Dat is jammer. Daar was ik graag uitgebleven. Maar ik kan niet anders zeggen dan dat wij vanuit de griffie, ook in de advisering richting de burgemeester, ons best hebben gedaan om daar uit te blijven, maar dat we logischerwijze wel gewoon het juridische traject moesten volgen gezien de feiten die er lagen op dat moment”.

De burgemeester is over de rol van de griffier wat duidelijker. In zijn verklaring tegenover de onderzoekster van Capra Advocaten zegt hij:

“Ik heb lopende de zaak de hele tijd contact gehad met de griffier. Ik heb met de gemeentesecretaris eigenlijk inhoudelijk geen contact meer gehad over deze kwestie omdat hij wegging. Ik heb eigenlijk alleen nog maar met de griffier inhoudelijk afgestemd wat we in de procedure zouden doen”.

Het is onmiskenbaar dat de griffier onder verantwoordelijkheid van de burgemeester de regie heeft gevoerd over het integriteitsonderzoek. Het lijkt er dan ook sterk op dat hij er de hand in heeft gehad in de beslissing om Reindert Hoek, wiens dienstverband pas op 1 december 2019 afliep, weg te laten komen zonder enige verantwoording af te leggen over het hoe en waarom van zijn onterechte beschuldigingen dat een integriteitsonderzoek tegen Selo Boxman ‘onvermijdelijk’ was.

De onderzoekster van Capra Advocaten schrijft in haar rapport:

“Hoewel de gemeentesecretaris de heer R. Hoek bij de onderhavige kwestie betrokken is geweest, is besloten hem niet te horen in het kader van het onderzoek, aangezien hij inmiddels de gemeente Leeuwarden heeft verlaten en van zijn verklaring geen aanvullende relevante informatie wordt verwacht.”

MACHIEL VAN DER SCHAAF is inmiddels bij de gemeente Leeuwarder vertrokken. Hij werkt nu als directeur ICT bij het Martini Ziekenhuis in Groningen.

REINDERT HOEK is inmiddels gepensioneerd, maar heeft het verzoek van de gemeente Leeuwarden gekregen om als extern adviseur een onderzoek in te stellen naar samenwerking tussen poppodium Neushoorn en schouwburg De Harmonie. Gemeentebelangen Leeuwarden heeft hier vragen over gesteld aan het college. Het bevreedt de fractie dat iemand die nauw betrokken is geweest bij de totstandkoming van poppodium Neushoorn ingeschakeld wordt om advies te verstrekken over samenwerking.

Het spijt mij ten zeerste dat het ook voor haar persoonlijk tot een klein drama is geworden

Het fenomeen staat bekend als ‘integritisme’. Door de integriteitsvraag te stellen wordt bewust geprobeerd een persoon in diskrediet te brengen of te beschadigen.

Maar al deze informatie was kennelijk niet aan griffier Van der Heide besteed. In zijn verklaring tijdens de raadsvergadering van 26 februari 2020 etaleert Van der Heide zijn gebrek aan kennis en ervaring op het gebied van integriteitskwesties en doet hij het voorkomen alsof het hem allemaal is overkomen.

“Op een gegeven moment zijn de feiten aangedragen door de gemeentesecretaris en is al vrij snel de conclusie

collega’s kent de vereniging een Commissie Integriteit. Deze heeft tot doel griffiers te ondersteunen bij dilemma’s op het gebied van integriteit en morele oordeelsvorming. De griffier heeft ook de beschikking over het ‘Integriteitskompas: Morele richtwijzer voor griffier’ dat zich richt op de beroepsethos en het morele oordeelsvermogen van de griffier en een aanvulling is op de ook voor de griffier geldende ambtelijke gedragscode. Tenslotte beschikt de griffier over de handreiking ‘De rol van de griffier bij een vermeend integriteitsschending: van melding tot onderzoek’ met als uitgangspunt dat griffiers in het krachtenveld waarin zij opereren altijd in gedachten moeten houden dat zij zijn aangesteld om de volksvertegenwoordigers te ondersteunen. De handreiking gaat gedetailleerd in op de rol van de griffier in de verschillende fasen van een integriteitsmelding.

BLIJF IN CONTACT MET INLOOPHUIS “ACHTER DE HOVEN”

BIJBELUURTJE

Het Bijbeluurtje is te volgen via ons Youtube kanaal. Scan de QR-code. De liturgie voor het Bijbeluurtje kunt u uit het folderkastje bij het Inloophuis halen.

DIENSTEN

Alle diensten zijn te volgen via ons Youtube kanaal. Scan de QR-code.

HAAK- EN BREIMORGEN

Wees creatief en kijk op de website of scan de QR-code.

KINDERCLUB

Kom gezellig naar de onlinebijbelclub voor een Bijbelse vertelling, werkjes, puzzels en nog veel meer! Scan de QR-code.

INLOOPHUIS Achter de Hoven

tel. 06-40 24 2607
www.inloophuisachterdehoven.nl

WILT U ACTIEF WORDEN VOOR ONZE GEMEENTE WAAR ZOVEEL GEBEURT?

GEMEENTEBELANGEN LEEUWARDEN IS KRITISCH OP
EEN GROOT AANTAL ZAKEN BINNEN ONZE GEMEENTE

LAAT VAN U HOREN!

DOE MEE EN INFORMEER NAAR DE MOGELIJKHEDEN

BEL WIEBE EKAS: 058-2572290 OF MAIL NAAR WIEBE.EKAS@UPCMAIL.NL

TACO MUNDO
Mexican Delivery

HAMBURRITO

NUEVO!

**NU OOK MET
GRILLED CHICKEN &
GRILLED VEGGIE CHICKEN**

www.TacoMundo.com

LEES OP LIWWADDERS.NL OVER SÚDWEST-FRYSLÂN

- * Wat is er aan de hand in Súdwest-Fryslân?
- * Ambtelijke top gemeente scoort 3,4
- * Vriendjespolitiek in ambtelijke top

Achteloos

vandaag verzamel ik alle seconden
waarin ik niet aan jou heb gedacht
het zijn er tot nu toe acht

'Waarom dit boekje?

Ik schrijf gedichten onder de naam
#taaltriggert, met als motto: taal treft,
taal troost en taal triggert. Taal heeft
mij altijd geïntrigeerd.'

Ronald Wijnia presenteerde onlangs
zijn eerste bundel onder de naam
Frisse Lucht. Gedichten over het leven
en de liefde.

Ronald Wijnia #taaltriggert

Love sick

of je nu verliefd bent
of het bloeden stelt

liefde is
een virus

waar geen
middel tegen helpt

'Ik was altijd al bezig met taal. In mijn jeugd in Bolsward schreef ik complete verhalen van Suske en Wiske over en gaf daar mijn eigen draai aan. Daarin verwerkte ik taalgrapjes van Lambiek. Columns voor clubblaadjes zoals de voetbalclub en studentenkrantjes vulde ik met plezier.'

Als teamleider van de bibliotheken van hogeschool NHL/Stenden zit hij in een inspirerende omgeving. Daarvoor was Wijnia marketingman en planner bij uitgever NDC. 'Bij de derde reorganisatie kon ik vertrekken. Bij NHL/Stenden is het fantastisch om met studenten te mogen werken.'

De digitale mogelijkheden op het internet ziet Ronald Wijnia als een schitterende etalage. 'De vierkantjes van Instagram lenen

zich perfect voor de gedichten die ik schrijf.' Om de twee à drie dagen verrast hij zijn 4000 volgers die na verloop van tijd met de vraag kwamen: komt er ook een boekje? 'Het succes laat zich meten door de duizenden volgers, een aantal dat nog steeds toeneemt. Maar ook fysiek is de roep om iets te organiseren groot. We hebben met vijftien dichters in een café in Culemborg een dichtersbijeenkomst georganiseerd. We zijn nu bezig het met organiseren van een prijsvraag over de beste quote in een gedicht.'

'Mijn gedichten gaan over alledaagse voorvallen, bijvoorbeeld de bestorming van het Capitool in Washington. Er gebeurt wat, er ontstaat een zekere druk en dat inspireert mij. Instagram is een prachtig podium. Ik durf te zeggen dat mijn gedichten de rijmelarij overstijgt.'

American nightmare

Ik droomde vannacht over Amerika

Ik was in alle staten

CODE
ORANJE

Advertorial

We hebben als land de allerbeste ingrediënten in huis, maar we verkwanselen zo veel.' Ondernemer Ruud Koornstra lijkt zelf nog enigszins verrast te zijn dat hij een van de bepalende gezichten is geworden van de nieuwe partij Code Oranje van aanvoerder en oud-wethouder van Den Haag Richard de Mos. Ooit werd Koornstra lid van alle politieke partijen die dat toestonden met als doel mee te praten over de toekomst van ons land. Vorig jaar werd hij op de schouder getikt door oud-Rabobankman Herman Wijffels. Die adviseerde hem om eens te gaan praten met burgemeester Bert Blase van Heerhugowaard. De ex-PvdA'er had een goed verhaal, zo bleek. 'We kunnen enorm veel bereiken, maar we zitten gevangen in het net van de lobbyclubs.'

Eigenlijk moet je politiek zo simpel mogelijk houden, vindt Ruud Koornstra. 'Kijk nou eens goed naar ons land. Op wereldschaal zijn we niet groter dan een stad. De Veluwe is ons Central Park, zo zie ik dat. Kijk nou eens hoeveel creativiteit we in dat kleine stukje land hebben. We zijn de beste in de wereld op tal van terreinen. Doe daar iets mee! Benut die capaciteit! We hebben mensen uit verschillende windrichtingen bij elkaar gezet en gezegd: wat zijn de doelen die we stellen? Wat willen we? Waar doe je het voor? Code Oranje is van de oplossingen. Die oplossingen zitten in ons land.'

'We hebben vernuft, ondernemerschap en geld. Alleen dat geld zit op de verkeerde plek. We worden geregeerd door lobbyclubs met allemaal hun eigen belangen. Het MKB, met een heel aardige voorzitter, is opgeslokt door werkgeversclub VNO-NCW. Ik wil het gewoon benoemen wat er gebeurt, wat er mis gaat en hoe het beter kan. Het systeem waarin we zitten werkt niet zoals het behoort te werken. Ambtenaren horen dienaren te zijn van het volk, maar dat zijn ze niet meer. Vaak kunnen ze dat zelf niet helpen. Zij zitten in een systeem waar ze uit moeten. Daar moeten we wat aan doen. Dat moeten we zien te regelen.'

'Ik zat aan diverse klimaattafels, terwijl ik het ook niet allemaal precies weet. Maar vergelijk het eens met je eigen huis. Hoe groot is het risico dat het in de fik gaat? Dat risico is zeer klein, maar iedereen sluit een verzekering af. Bij grote vraagstukken als de energietransitie moet je zaken

in perspectief zetten en in balans brengen. Verduurzaming hoeft echt niet te betekenen dat je inboet aan kwaliteit van leven en dat je op kosten wordt gejaagd. Als mensen geen windmolens in hun achtertuin willen, doe het dan niet. Druk dat niet door. Aan de klimaattafels had ik als taak de vernieuwing in te brengen. Toen ik het conceptrapport kreeg, zag ik dat alle vernieuwing eruit was geschreven. Ik belde de opsteller en die zei: op pagina 438 staat dat we moeten kijken naar de rol van vernieuwing. Dat was het. Ik zei: hoe kan dat nou? Minister-president Mark Rutte durft niet te zeggen: we willen een man op de maan. Hij zei tegen mij: ik ben geen visionair. Ik ken hem goed, het is een aardige man. Maar wat we nodig hebben is visie. Code Oranje is een en al visie!

Koornstra houdt van concrete acties die zoden aan de dijk zetten. 'Als eerste kwam ik met een ledlamp naar Friesland.

Philips zei: daar worden mensen ziek van. Anderen zeiden: veel te duur. Ja, als je die lamp in je kast laat liggen, dat is duur. Als je die lampen gaat gebruiken, dan wordt het goedkoop. Wil je houden wat we hebben? Nee toch? Nu vullen we probleemloos en zonder discussie de zakken van de energie multinationals. Waarom doen we dat als het ook anders kan? Waarom rekenen we niet? Die ledlamp waar ik mee kwam werd omarmd door jullie supermarktketen Poiesz en door de commissaris van de Koningin. Die zei na mijn verhaal: dat gaan we gewoon doen!'

'Het systeem waarin we dingen doen is verkeerd. Mensen in het land zien de bomen door het bos niet meer. Ze worden geconfronteerd met installateurs die de opdracht hebben warmtepompen weg te proppen. Dan gaat het om de business, niet om de gebruiker. Installateurs en aannemers bouwen theemutsen over woningen om die te isoleren.

Maar het werkt niet. Bewoners zitten met onvoldoende werkende installaties. Sommigen worden ziek. Wat je moet doen? Je moet mensen ontzorgen. Als overheid en bedrijfsleven moet je precies laten zien wat je doet en wat dat oplevert. Je moet bewoners voorhouden: jij betaalt alleen dát stukje. In de Tweede Kamer wordt de gebouw gebonden financiering weggestemd. De lobby's van de belangenpartijen zijn nog te groot. Mainstreampartijen gaan daar nog te gemakkelijk in mee. Het ontzorgen wordt weggestemd.'

Maar waarom een nieuwe partij? 'Ik schurk al twintig jaar tegen de politiek aan. Ik liep ook de jongerenpartijen af. Jongeren lopen vast. Baudet is boosheid. Ik schrok enorm van hun overwinning tijdens de verkiezingen van provinciale staten. Herman Wijffels wees me op Bert Blase, een enorm wijze man. Leuke man ook. Hij was sinds 2018 bezig met Code Oranje, minder politiek,

meer beweging van onderop. Hij vond dat we een boegbeeld moesten hebben en noemde de naam Richard de Mos, de oud-wethouder van Den Haag die verwickeld is in een juridische procedure rond omkoping. Een man die er met gestrekt been ingaat. Daar schrok ik nogal van. Hij bleek nog altijd immens populair te zijn vooral vanwege zijn ombudspolitiek: luisteren naar mensen en meteen zaken proberen te regelen. Met De Mos heb ik twee dagen in een kamer gezeten. Ik dacht: dat wordt vechten. Hij vond dat ik in een ivoren toren zat. De Mos zei tegen mij: we hebben in dit land meer voedselbanken dan McDonalds en dan kom jij aanzetten met het plan dat we van het gas af moeten. Lazer even op! De gesprekken waren nuttig. We zijn tot overeenstemming gekomen. We worden nu in een rechts hoekje geduwd, maar we zijn voor issues. We zijn van de plannen en zeggen: kom op met je plan. Als je een beter plan hebt, prima en anders hou je je bek.'

Wij willen Nederland wakker schudden en vertellen een positief verhaal

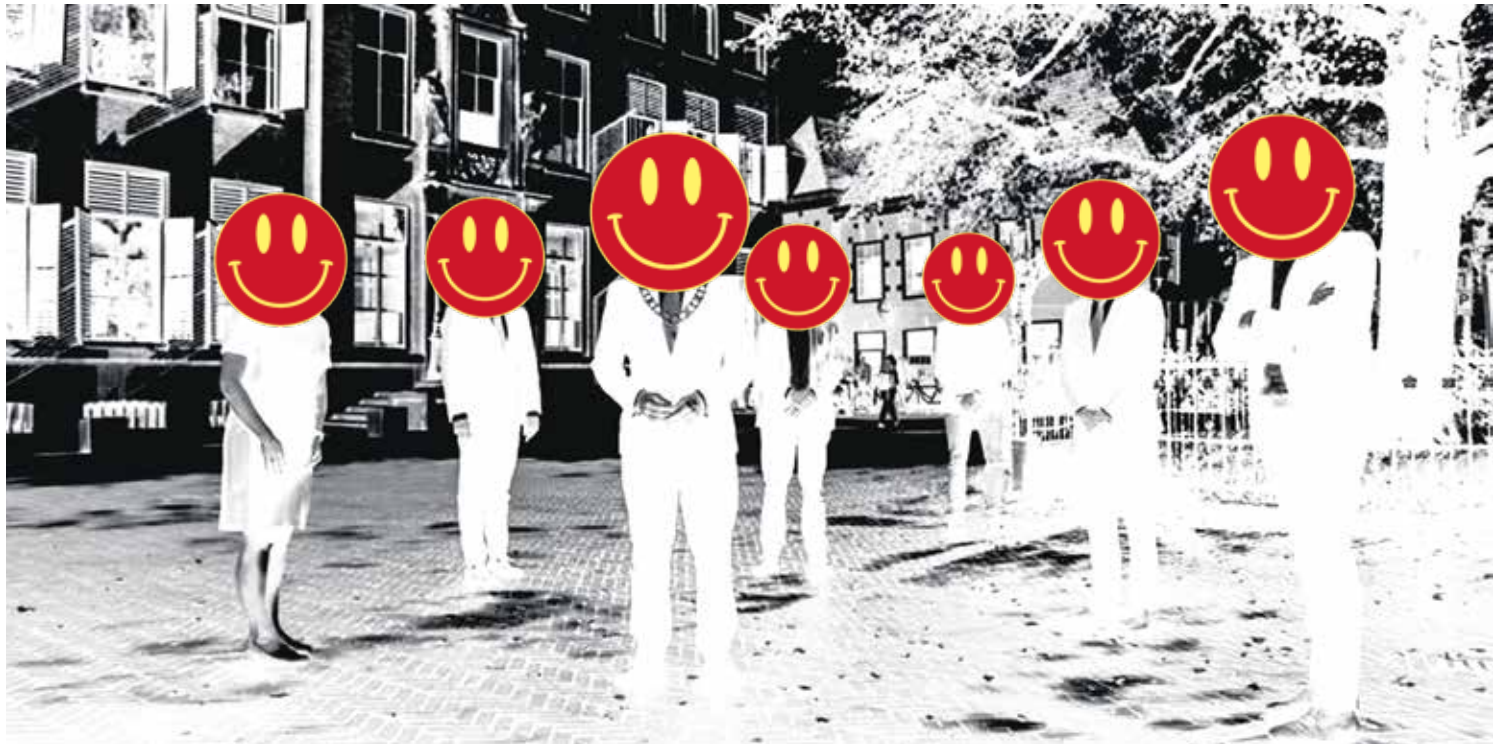

'Als je een beter plan hebt, prima en anders hou je je bek'

GEHEIMHOUDING

Van een correspondent • Beeld Anton Feddema

Het is alweer even geleden. Liwwadders had een gesprek met het hoofd voorlichting van de gemeente. Er waren communicatiestoringen opgetreden. Het hoofd voorlichting verzuchtte tijdens het gesprek ineens: 'Het kost zo nu en dan wel veel moeite om informatie uit het apparaat naar boven te halen'. Het apparaat is, zoals bekend, de organisatie, het geheel van ambtenaren. Waar de voorlichters zelf ook deel van uitmaken. En wie er schuldig zijn aan de communicatie storingen? Het geheel van ambtenaren, met als uitkijkpost de voorlichters, en niet te vergeten de bestuurders, die met enige regelmaat informatie liever onder de pet houden. Het doet denken aan een rattenkoning.

EN MISLEIDENDE VOORLICHTING

In de begroting 2021 schreven burgemeester en wethouders over onacceptabele werkdruk, dreigende stagnatie in voortgang van werkzaamheden en onder druk staande ambities. Het apparaat raakt overbelast. B. en w. verwezen naar een 'benchmark' van bureau Berenschot.

Liwwadders was benieuwd naar dit rapport. Vergeleken met afgelopen jaren was deze somberheid verrassend. Voorgaande jaren waren we steeds blij gemaakt met een 'robuuste en lenige organisatie', volledig opgewassen tegen de stormen van de tijd. Wat was er nu ineens aan de hand? We vroegen of we dit rapport konden krijgen. Dat was eind oktober 2020.

En dan begint het getrouwtrek en geklier. De eerste vriendelijke mededeling van de afdeling voorlichting was dat dit rapport vertrouwelijk was. We moesten maar een beroep doen op de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB). Dat leek ons te gek. De WOB-procedure is tijdrovend en soms ingewikkeld. En dit rapport stond in de begroting genoemd ter onderbouwing van standpunten. Daarom vroegen we wederom om het rapport.

FOUTJES

Het bleef een tijdje stil. Na wat bellen en mailen meldt een voorlichter telefonisch: Er is een fout gemaakt. Het rapport Berenschot over de bedrijfsvoering zal later – in de loop van december – beschikbaar komen. Er is in zoverre een probleem dat alleen de wethouder van Financiën dit rapport kent. En de bedrijfsvoering is een zaak van het gehele college. Eerst moet het college zich voltallig op de hoogte stellen. We vragen of we een seintje kunnen krijgen

Weinig uitleg, wel smoesjes

als het zover is. Maar dat ligt moeilijk. We moeten vooral zelf maar weer informeren.

Liwwadders betracht enig geduld en belt en mailt dan weer eens. Er komt een tegenvaller via de mail op 18 december: Het college ziet vooralsnog geen aanleiding om de rapportage van Berenschot openbaar te maken, omdat het een interne rapportage is bedoeld voor de bedrijfsvoering. De wisseling in standpunten (niet, wel, niet openbaar) lijkt voor de voorlichters een vanzelfsprekende zaak. Weinig uitleg, wel smoesjes.

Liwwadders in zak en as. Gelukkig komt een raadsfractie (Lijst 058) in actie. En dan kan het weer wel. Bij brief van 20 januari 2021 krijgt de raad het rapport toegestuurd. Liwwadders moet nog jacht maken door de digitale archieven om de 'benchmark formatie en kosten' op te snorren. Denk vooral niet dat de afdeling voorlichting – gelet op de gang van zaken sinds oktober – even contact opneemt. De gemeente veronderstelt zelfredzaamheid.

EEN DURE GEMEENTE

Het rapport meldt dat de gemeente Leeuwarden – in vergelijking met soortgenoten – aan de dure kant zit: 'De totale apparaatskosten ... per inwoner van uw gemeente zijn 9% hoger dan gemiddeld. Uitgedrukt in euro's is dit een bedrag van €13,1 miljoen hoger.'

Berenschot voert verder op onderdelen aan dat 'werkklast en kosten' globaal genomen in evenwicht lijken. Behalve bij

het cluster 'Groen'. Daar zijn bijzondere dingen aan de hand. Misschien heeft dat nog wel te maken met de manoeuvres van toenmalig wethouder Ekhart, die – ter ondermijning van Caparis – de afdeling Groen naar de gemeente haalde? Zo biedt Berenschot veel gespreksmateriaal voor een nieuwsgierige gemeenteraad.

Het centrale punt is intrigerend. Leeuwarden zit met het apparaat op hogere kosten dan gemiddeld. En dat terwijl er sprake is van stagnerende werkzaamheden en achterblijven bij de geformuleerde ambities. In het rapport ontbreekt een overtuigende uitleg hoe dit kan. B. en w. geven die uitleg ook niet in de begroting.

Volgens eigen opgaven van de gemeente in de jaarstukken groeiden de uitgaven voor het eigen apparaat gestaag. Zo bedroegen de kosten in 2017 €85.769.000, waarvan €23.215.000 zogenaamde inhuur. In 2018 ging het om €92.210.000, waarvan €18.920.000 inhuur. Daarbij zijn dan kosten voor organisaties als Amaryllis en de B.V. Sport, volledig gefinancierd door de gemeente, nog niet meegeteld.

MASSAGE

Aandacht trekt de informatie over de totstandkoming van dit rapport. Al in het voorjaar van 2019 is 'de eerste benchmark' opgeleverd. Er waren allerlei opvallende zaken die de onderzoekers niet wisten te verklaren. Welke dat zijn, krijgen we niet te horen. Wel dat eigen ambtenaren aangeleverde gegevens hebben gecorrigeerd. Zo is de totale formatie gecorrigeerd met

de formatie die wordt ingezet voor andere gemeenten, zoals bij het Sociaal Domein Fryslân en het Shared Service Centre. De toelichtingen in het rapport zijn op dit punt weinig toegankelijk. De na al deze correcties opgestelde 'nieuwe benchmark' is begin 2020 opgeleverd.

Groot raadsel blijft waarom deze benchmark pas een jaar later voor de raad en het publiek beschikbaar komt. Het rapport had uitstekende dienst kunnen doen in de (aanloop naar) de Midterm Review (MTR). Die MTR volstond nu met weinig overtuigende presentaties van de afdeling financiën, met een selectieve analyse van bezuinigingsmogelijkheden. Waarom moest dit rapport buiten beeld blijven?

Niet onmogelijk is dat b. en w. en ambtenaren ten aanzien van diverse versies van het rapport beducht waren voor kritische vragen en behoefte aan verdere analyses. Er lijkt de nodige massage richting Berenschot te hebben plaatsgevonden. Daarom kwam er pas in zo'n laat stadium vrijgave.

Sinds het aantreden van het nieuwe college is de evaluatie van gevoerd beleid slecht uit de verf gekomen. Er is aanvankelijk veel doorgeschoven naar de MTR. En die viel – na een veelbelovend begin, met zelfs scholing van nieuwe raadsleden door de audit-commissie – in het water, mede door corona. Bij behandeling van jaarstukken stelde bijvoorbeeld Lutz Jacobi het verhaal van de PvdA uit naar de MTR en bij de MTR volgde doorverwijzing naar de begroting 2021. Ook dat was een matte vertoning.

DE RAAD LIJKT AL LANGER DE ECHTE GREEP OP BELEID EN PROCESSEN KWIJT TE ZIJN.

50PLUS VOOR JONG EN OUD

Advertorial

PENSIOENEN KUNNEN NIET GE-INDEXEERD? TOCH MAAR HET SYSTEEM VERANDEREN?

De werknemers in Nederland hebben samen ruim 1700 miljard euro bijelkaar gespaard. Let wel: het gaat om uitgesteld loon! De werkgever betaalt jaarlijks circa 21-26% van de bruto loonsom aan het pensioenfonds. Dat heet 'doorsnee-premie-systematiek' met lage administratiekosten! Er wordt geen individuele pensioenpot bijgehouden. Deelnemers in een pensioenfonds doen aan Collectief Sparen! Jaarlijks worden uw pensioenaanspraken opgehoogd, als gevolg van die premiebetalingen. Uw pensioenfonds moet die boekhouding wel voor u bijhouden.

Het uitbetalen van de ingegane pensioenen is een tweede taak. Zo bezien is iedere actieve deelnemer/werknemer, een schuldeiser van zijn/haar pensioenfonds. De schuldeiser krijgt als gepensioneerd die schuld uitbetaald in de vorm van een maandelijkse pensioenuitkering. De daarvoor geldende regels/afspraken, voor het terugbetalen van die schuld, zijn vastgelegd in het pensioenreglement. Als u met pensioen gaat, worden uw opgebouwde pensioenaanspraken omgezet in een pensioenrecht. Dat pensioenrecht garandeert de maandelijkse uitbetalingen.

Daarnaast moet het pensioenfonds de ingelegde middelen beheren, door voorzichtig te beleggen, zonder al te veel beleggingsrisico's te lopen. Dat is de afgelopen 50 jaar aardig gelukt. Uw fondsbestuur toetst ook gewijzigde pensioenafspraken in de CAO op haalbaarheid en maakbaarheid, met evenwichtige belangenafweging.

De werkgevers betalen vaak een gedempte kostendekkende

premie. Dat mag van de wet en de vakbonden hebben een een zekere demping toegestaan. Dat gaat goed als er ieder jaar voldoende rendement gescord wordt. Echter, als het jaarrendement te laag is, gaat door die demping de dekkingsgraad omlaag in dat jaar. De gedempte kostendekkende premie heeft nog een gevolg. De jaarlijkse groei van de pensioenaanspraken zijn niet volledig premiegedekt. In pensioentermen: de premiedekkingsgraad is kleiner dan 100%. Bij premiedekkingsgraden kleiner dan 100, is er boekhoudkundig sprake van vermogensoverdrachten van oud naar jong in het toekennen van de jaarlijkse opbouw van aanspraken!

De meeste fondsen hebben nu dekkingsgraden kleiner dan 100. Hoofdoorzaak: de lage DNB rekenrente. Daardoor zijn in de afgelopen 10 jaar de indexeringen van pensioenaanspraken en pensioenrechten veelal achterwege gebleven. Gedeelde smart is halve smart?

Nederland telt circa 1,2 miljoen ZZP-ers. Velen van hen zijn daartoe gedwongen door reor-

ganisaties, lees ontslagrondes. Moet om die reden de 'doorsnee-premiesystematiek' worden afgeschaft? Wie heeft dat ZZP probleem eigenlijk veroorzaakt, de vervuiler betaalt? Die ZZP-ers staan niet meer op de loonlijsten. In pensioenfonds termen zijn ze slapers geworden.

Het pensioensysteem op de schop? Welk probleem moet er eigenlijk opgelost worden? Premier Rutte: 'Het pensioensysteem is verouderd'. DNB: 'In het

Daar moet eens uitgebreid bij worden stilgestaan

te verdubbelen. De gemiddelde jaarrendementen schommelen tussen 5-7%. Maar De Nederlandse Bank (DNB) en de politiek zeggen steeds: 'Veel zo niet alle pensioenfondsen staan er heel slecht voor'.

DNB vindt dat de lage marktrente moet worden gebruikt om de toekomstige verplichtingen uit te rekenen. Dat is een boekhoudkundige rekenregel. De pensioenvermogens worden er niet lager of hoger door. Het pensioenvermogen stijgt wel als er een mooi rendement wordt gescord. En daar mogen alleen de werkgevers van profiteren: een gedempte kostendekkende premie. En laat de Rijksoverheid nou een hele

verleden. De rol van DNB wordt teruggeschroefd naar 'marginale toetsing van het gevoerde beleid'. DNB geeft richtlijnen voor, en het bewaken van 'goed huishouderschap' van een pensioenfondsbestuur. Het pensioenfondsbestuur en DNB benoemen samen een onafhankelijke Raad van Toezicht bestaande uit 3 leden. Die RvT krijgt dezelfde rol zoals die het nu ook al heeft. Het huidige verantwoordingsorgaan (VO) komt te vervallen. Die taken gaan over naar de nieuwe ledenraad.

En nu komt het: het pensioenfondsbestuur, na ledenraad raadpleging, beslist voortaan jaarlijks over de bestemming van het rendement. Het pensioenfondsbestuur maakt de afweging of een deel van het gerealiseerde rendement gebruikt kan worden voor indexatie van de pensioenaanspraken en de pensioenrechten, als voorgenomen besluit. De ledenraad en de RvT krijgen instemmingsrecht op dat belangrijke voorgenomen besluit. Daarna kan het besluit bekrachtigd worden door de ALV. Let wel, de ALV mag dat voorstel alsnog afstemmen.

Moeilijk, welnee. Maar kennelijk is het voor de Overheid moeilijk te aanvaarden wie de zeggenschap over de pensioenpotten eigenlijk zou moeten hebben. Bovendien hoeft de doorsnee-premiesystematiek niet afgeschaft te worden. De jongeren van nu profiteren van de bescherming door de grote pensioenvermogens. En voorts kan er eindelijk een objectiever, goed afgewogen, verantwoord besluit over indexatie worden genomen door de belanghebbenden. De vermaledijde lage rekenrente is dan niet langer een blokkade voor de indexatie.

En ook: ophouden met die jaarlijks, sinds 2009, almaar doorrollende herstelplannen. Die zijn zinloos en volstrekt overbodig. Dat blijkt een werkverschaffingsproject voor DNB medewerkers te zijn.

Stop met die jaarlijkse herstelplannen

bestaande pensioensysteem kun je niet meer indexeren. Sterker nog: het moment van korten is aangebroken'. En: 'De gepensioneerd van nu trekken de pensioenpotten leeg. De jongeren van nu worden benadeeld!'. Het tegendeel is waar! Toekomstige rendementen op ruim 1700 miljard euro verhinderen dat.

In de overgang naar een nieuw systeem verandert het totale pensioenvermogen niet. Wel worden de opgebouwde pensioenaanspraken herverdeeld. De pechgeneratie krijgt wat extra aanspraken toebedeeld, waardoor die van de overigen evenredig minder worden. Zo'n herverdeling is geen fijne oplossing. Je zal maar 61 zijn, zie je ineens dat jouw aanspraken naar beneden bijgesteld worden. Dat betekent een vermogensoverdracht van oud naar jong! Is dat eerlijk?

Pensioen is een zaak van de lange termijn. Je begint op leeftijd 25 te sparen en je gaat met pensioen op leeftijd 67. De lange termijn is daarmee zomaar 62 jaar. Vele pensioenfondsen hebben in de afgelopen 40-50 jaar hun pensioenvermogen elke 10 jaar weten

grote werkgever zijn! Is het toeval dat de Rijksoverheid de strenge DNB regel wil handhaven?

Het wijzigen van het pensioensysteem is nodig, maar anders. De werkgevers hebben alle risico's naar de deelnemers en gepensioneerd afgeschoven. Daarom moet demping van kostendekkende premie verboden worden. De gerealiseerde rendementen blijven voortaan in het fonds. De hoogte van de opbouw van de aanspraken wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van de betaalde (hopelijk kostendekkende) premie. Let wel: bij premies lager dan kostendekkend moet meteen de opbouw van de pensioenaanspraken naar beneden bijgesteld.

Ook dient de organisatievorm te worden aangepast, van stichtingsbestuur naar coöperatieve vereniging. Deelnemers, slapers en gepensioneerd worden lid. Het bestuur wordt door de Algemene Ledenvergadering in functie gekozen. Tevens kiest de ALV een ledenraad, met wettelijke taken/bevoegdheden, minimaal gelijk aan die van deelnemersraad uit het recente

Heeft u nog oude (kapotte) gouden of zilveren sieraden?

Ze zijn veel geld waard!!

Kapot, versleten, onbruikbaar, wij bieden u een eerlijke sloopprijs.

Gouden en zilveren sieraden en munten kopen wij in voor een samen met u te bepalen prijs.

Kom vrijblijvend langs.

GJ VAN ARK JUWELIER

Nieuwestad 18-20 Leeuwarden 058 212 92 91

www.gjvanarkjuwelier.nl

DONDERDAGAVOND KOOPAVOND GEOPEND

BRASSERIE SPIEGELAAR

LIEVE GASTEN,

Vanaf nu verkrijgbaar bij ons "Ut Spiegeltje" Een heerlijk biertje gebrouwen uit vriendschap die is aangeboden door de vriendengroep van Vincent als steunbiertje in deze lastige tijden. Een heerlijk fris blond biertje met fruitige afdrank. Te reserveren via: info@brasseriespiegelaar.nl

We zijn gesloten maar toch een beetje open. Elke week staan wij voor jullie klaar met verse eigengemaakte afhaalmaaltijden die u thuis kunt opwarmen. De maaltijden zijn af te halen van woensdag t/m zaterdag tussen 12:00-17:00.

MAALTIJDEN EN BIERPAKKETTEN KUNNEN GERESERVEERD WORDEN VIA: INFO@BRASSERIESPIEGELAAR.NL • (058) 212 90 14

WIJ HOREN GRAAG VAN U HOE WE IN ONZE GEMEENTE MOETEN BOUWEN EN VOOR WIE?

Zoals er nu gebouwd wordt in onze gemeente roept **vraagtekens op**.

Bouwen we voor de juiste doelgroep? Wat bouwen we precies? Wat is de kwaliteit van de bouw? Heeft de bewoner nog iets te vertellen?

Het zijn vragen waarop we een antwoord zoeken en daarbij horen we graag van u wat u er van vindt.

GEMEENTEBELANGEN LEEUWARDEN - EMAIL PETBOS@LIVE.NL

EDDY&HENNY:

'Zonnepanelen is, ut nieuwe asbest'

EDDY Fytsten we bij Engelum, kwam der een achterop die riep: hé Kunst.

HENNY Un bewaarder die hem nog kon.

EDDY Dat hew ik wel vaker.

HENNY Eddy het nog met sien broers en vader in de bajes sitten. Ut was net as tús.

EDDY: In Engelum brachten we un krantsje bij een man

die zonnepanelen op sien hús lei. Nou, dat mut hij zelf wete.

HENNY Zonnepanelen is ut nieuwe asbest.

EDDY: De verzekering draait

sien kont der voor weg as dur problemen komme.

HENNY 'Koeien der út en stinkende zonnepanelen der in. Je mutte maar wat lachen blieve.'

bouwbedrijf de vries

Overal comfortabel wonen.

Je huis, dat moet een fijne plek zijn. Een plek die voldoet aan jouw wensen en aansluit bij wat jij nodig hebt. Wij realiseren wooncomfort voor iedereen. Of je nu 8 of 88 jaar bent. Op de meest uiteenlopende en verrassende plekken. Bouwbedrijf de Vries Leeuwarden is dé dynamische, vakkundige en allround aannemer voor uiteenlopende werkzaamheden in Noord-Nederland. Van kleine verbouwing tot grondige renovatie, van utiliteitsbouw tot schadeherstel.

Meer weten? Kijk op www.bdvl.nl

Spanjaardslaan 12a | 8917 AT Leeuwarden
T 058 212 91 74 | info@bdvl.nl
www.bdvl.nl

Investeer in sfeer

*Een vloer is sfeerbepalend voor uw inrichting, een mooie vloer voegt iets toe aan uw huis. Het straalt warmte of gezelligheid uit of geeft uw interieur een klassiek, rustiek of juist trendy uiterlijk. Een nieuwe vloer is een keuze voor jaren, daarom kunt u het beter in één keer goed doen. Met **Duinstra Vloeren** haalt u een kwaliteitsproduct, vakmanschap en service in huis.*

SKELTEDYK 3A KOARNJUM | 058-204 55 55 | DUINSTRAVLOEREN.NL

Bekijk de units op onze website en reserveer direct:

www.storagespot.nl

- ✓ Goedkope opslag
- ✓ Gratis leenaanhanger
- ✓ Overdekt laden/lossen
- ✓ Voor bedrijf & particulier
- ✓ 24/7 open voor klanten
- ✓ Flexibel te huur
- ✓ Camera beveiliging
- ✓ Schoon & droog
- ✓ Archief, inboedel, voorraad en goederen opslag

Poolsterweg 1C Leeuwarden | info@storagespot.nl | 06 4555 4888